

I. Jugoslavenski Svesokolski Slet u Ljubljani.

Program prireditvam v predzletnih in zletnih dnev.

od 23. VII. — 16. VIII. o. g.

I.

Dne 23. julija: Prvi predzletni dan.

Dan sokolskega naraščaja.

Na telovadišču:

Dopoldne: tekma, izkušnje — povorka po mestu;
popoldne: javna telovadba.

Prireditve:

22. VII. Sprejem na kolodvoru in nastanitev.

23. VII. Po končani javni telovadbi dramski predstavi v obeh gledališčih. (Prosvetni in Sokolski dramski odsek).

24. VII. Dopoldne ogledovanje mesta; popoldne zbor sokolske mladine na slavnostnem prostoru v drevoredu Tivoli: predstave v Kino Tivoli (VII. praški zlet); gledališke predstave.

II.

*Dne 23. julija 1922: Otvoritev sokolske razstave v tehniški
srednji šoli.*

III.

Dne 6. avgusta 1922: Drugi predzletni dan.

Dan dijaštva in vojske.

A. Di ja št vo .

1. VIII.: Prihod in nastanitev.

2. — 5. VIII. Vsak dan dopoldne in popoldne izkušnje.

3. VIII.: Zbor dijaštva na slavnostnem prostoru v drevoredu Tivoli (glasba, petje, govori, pogostitev, brezalkoholne pijače).

4. VIII.: Pozdravni večer spremljevalcem dijaštva (koncert) na vrtu Kazine.

6. VIII.: Popoldne: Javna telovadba dijaštva. — Po končani javni telovadbi dramski predstavi v obeh gledališčih. (Prosvetni in Sokolski dramski odsek).

7. VIII.: Eventualni izleti.

B. Vojska.

5. VIII.; Prihod in nastanitev.

6. VIII.: Dopoldne tekma, izkušnje — povorka po mestu; popoldne javna telovadba vojske. — Po telovadbi zbor vojske v Tivoliju, godba, petje, pogostitev; gledališke predstave; kino.

7. VIII.: Odhod vojske.

K A. in B.: Sprejem in poslopitev na kolodvoru.

IV.

Dne 11. avgusta 1922: tekma članic Saveza in mednarodna tekma.

10 VIII.; Prihodi: zvečer koncerti mednarodnim tekmovalcem.

11. VIII.: Mednarodna tekma in tekma članic. — Po tekmi operna, eventualno tudi dramska predstava v obeh gledališčih. (Priredi Narodno gledališče).

V.

Dne 12. avgusta 1922: tekma članov Saveza in nadaljevanje mednarodne tekme.

1. Prihod gostov (sprejem na kolodvorih in nastanitev).

2. Narodno gledališče: drama in opera.

3. Koncert pevskega zbora Glasbene Matice (dvorana Union). — V vseh drugih dvorana in na vrtovih v mestu pevski in glasbeni koncerti.

VI.

Dne 13. avgusta 1922: Prvi zletni dan.

1. Zjutraj telovadne izkušnje.

2. Ob. 9. pohod Sokolov izpred Narodnega doma na grob prvega Saveznega staroste brata dr. Ivana Oražna: pevci Sokoli odpojo žalostinke, spominski govori, glasba Sokolskega društva II v Ljubljani.

3. Ob pol 11. matineja v operi: deklamacije, solisti, kvarteti.

4. Ob pol 11. koncert orkestralnega društva Glasbene Matice (dvorana Union).

5. Ob pol 12. promenadni koncert v Zvezdi in v Tivoliju.

6. Popoldne:

Prva javna telovadba.

7. Zvečer:

Pozdravni večer Saveznega starešinstva reprezentanci gostov v dvorani Kazine.

8. Ob 20. koncert Ljubljanskega Zvona (dvorana Union). — Istodobno v vseh drugih dvorana in na vrtovih v mestu pevski in glasbeni koncerti; telovadne akademije.

VII.

Dne 14. avgusta 1922: Medzletni dan.

Nastop vojske in naraščaja.

Dopoldne izkušnje.

Popoldne:

Javna telovadba vojske in naraščaja.

Zvečer 22.—23.:

Slavnostna serenada Sokolstvu.

(Združeni pevci in fanfare, rasvetljava Ljubljanskega Gradu).

Vrhutega istega dne .:

a) Ob 8. zajtrkovalni koncert na slavnostnem prostoru v Tivoliju.

b) Ob pol 12. promenadni koncert v Zvezdi.

c) Ob 20. Narodno gledališče; opera in drama.

č) Ob 20. koncert pevskega zbora Glasbene Matice iz Maribora (dvorana Union).

d) Pozdravni slovanski večer v hotelu Tivoli.

VIII.

Dne 15. avgusta 1922: Drugi zletni dan.

Dopoldne:

Slavnostni izprevod članstva.

Popoldne:

Druga javna telovadba.

Vrhutega;

a) Ob 9. nastop narodnih noš in sokolskega naraščaja pred Narodnim domom, na Sv. Jakoba trgu, na Kongresnem trgu in na trgu Tabor.

b) Ob 9. nastop združenih pevcev na dvorišču realke h glavni pevski vaji.

c) Ob 11. nastop združenih pevcev na Kongresnem trgu.

č) Ob 14. povorka narodnih noš s Kongresnega trga na telovadišče.

d) Velika ljudska slava in po telovadbi
poslovilni večer

na slavnostnem prostoru (petje, glasba, telovadna akademija, narodopisni običaji).

V naslednjih dneh: Razstanek, izleti po domovini.

Jugoslovenskom Sokolstvu!

Vi što nosite u Sokolstvu jugoslovensku zastavu ne zaboravite nikada da treba pogledom i srcem da uvek obuhvatite celinu širinu, sve, zemlju i narod naš.

Morate zato stojati visoko, jer samo se tako daleko vidi, i ne dati da vas pojedinosti, sitnice, trenutne vrednosti, ili tome slično, povlači dole.

Jer ne pada se uvek strmoglavce, može da se tone postepeno, neprimetno, polako, i kada osetite da vam glib i baruština smetaju, već su vam dosegli do pojasa, i onda se više nećete otići.

Uzvišenost stajališta mora da se ljubomorno brani i budno čuva, da se stalno kontroliše i osigurava pažnjom, da se meri neprekidno, svaki dan i sat.

Nije jugoslovenska zastava lično vaša svojina, nego ste vi njoj orudje, sluge, sredstvo samo, sve dotle dokle boljega nema da vas odmene, zato teško vama ako ne umete da odmah upoznate brata boljega od vas pa da mu se uklonite, i ako opet ne uvidjate, da je vaša prva i najpreća dužnost izdržati dotle dokle bolji ne dodje!

Vaš cilj nije blizu. On je odredjen i jasan, predskazan je i postavljen, pa je lako i brzo shvatljiv, on je vredan, važan i lep, ali je daleko. Pobeđiće ko bude izdržao.

Spremite se na tegobe, smetnje, prepreke, očekujte teške časove, ne računajte na odmaranje i na slasti, borbi se ne vidi kraj, i svaki postignut cilj početak je

nove težnje, čuvajte snagu ali je i delite celu kada treba.

Izdržaće ko je prirodan, normalan, razuman bez obesti, prost i jednostavan junak na dužnosti od svakoga dana, radnik običan, putnik na putu ka cilju.

Idealima se samo približuje. Treba dobro znati što je pobjeda: to je snaga potrošena i dana u delo. Snage ne propadaju, pa ni dela, makar kako prividno mala bila. Samo su tako ličnosti večne. Po količini i po veličini sva su dela jednako vredna. Besmrtnost je u vedroj, prirodnoj, razumnoj duši, unutra je!

Ne gledajte mnogo unazad i oko sebe, ne pravite bojažljivo konačno obračunavanje svakog dana, vreme je sejanja, i toga dajte životu, široko, puno, snažno, vreme je sejanja, žeteoci će da dodju u pokolenjima vaših unuka.

Snažni i čisti dajte srca, vrline, čestitosti, istinitosti, junaštva. Ne živi narod samo od jela i od pića. Budite ljudi od velike duše. Verujte i volite Sokolstvo. Tako braćo napred i zdravo!

Naš brat, pukovnik

Gjoka Gjorgjević.

Veže me za njega jedna mila i važna uspomena. Kada sam početkom novembra godine 1918. poslan od zagrebačkog narodnog veća da tražim spoj sa glavnom komandom pobedonosne jugoslovenske vojske, Gjoka Gjorgjević, konjički potpukovnik onda, bio je prvi oficir te vojske koga sam na obali Save u Klenku našao, zagrlio i poljubio. Bio je na čelu jedne eskadrone, daleko isprednjačio, prešao Savu, dokle je drinska divizija tek stizala u Valjevo, prvi doneo slobodu na zapadne granice otadžbine, razveselio porušeni Šabac, i podigao trobojku okupanu suzama i smehom. Sećam se svega toga strašno radosnoga, gde izumirahu reči, govoriše samo pogledi, greahu srca, tresoš se mišice, gde sve beše tako uzvišeno i divno. Sam brat Gjoka, uzrujan, zarumeneo, nemiran, poleće oko mene, savija se,

podetio se i podetili smo se, čak i brat Valerijan, koga je teško izazvati...

Nisu to slučajevi, nisu to pojedinosti, nisu to neki izuzeci, i zašto baš da sam od zagrebačkog narodnog veća poslan ja, nečlan toga veća, da tražim pomoć od jugoslovenske vojske, i da se sa prvim i jedinim oficirom te vojske nadjem baš sa bratom Gjokom, te da prvi razgovor slobodne Hrvatske i slobodne Srbije bude razgovor i dogovor sokolski.

Od godine 1922. upознаše ostala braća sokolska pukovnika Gjoku i bliže i bolje. Jer njegov put u Zagreb išao je preko Pečuva, kamo je na čelu regimente izbio još krajem novembra 1918. godine. Odatle je iza dve godine boravka i rada tek došao k nama, i svi smo ga ponovno i još jače zavoleli.

Dakle nadjosmo se opet, — tako je počelo naše zdravljenje i pozdravljanje na Zrinjevcu, — jes, brate moj, jes, željan sam da radimo zajedno, — sokolski je l' da, tako misliš, i kada sam drugačije mislio, — pa kako ti se dopada naš Zagreb, a, — ama lep je brate, mio mi je i lep naš Zagreb,...

Kao komandant kavalerijskog divizionja brat Gjoka je upravo omogućio jašilačko odelenje naših sokolskih društava u Zagrebu, u spremi za ovogodišnji župski slet zagrebački uzeo lavovski deo, u razgovorima i dogovorima Sokolstva i narodne vojske vodio jednu od glavnih reči, inače i u svakom slučaju uslužan, ljubazan i na ruci svakom i najmanjem sokolskom bratu.

Naočit, ugledan, mlad, lep, junak i soko, revnosan, pun energije, stručno spreman, obfrazovan i kulturni, izgledalo je da je odredjen za dugi i veliki rad narodni i sokolski.

Ali pade odjednom, iznenada, kao da je oboren od munje, kao golem hrast!

Na ulazu u nebasa imaju i sokolska vrata. Čuva ih Miloš i Marko. Kad brat Gjoka dodje pred ta vrata, povikaće i Miloš i Marko gromoglasno: „Otvorajte vrata, eto brata našega!“, — ona će širom da se otvore, pa da u slavi i sjaju propuste jednog sokola i junaka.

Шаљите претплату за „Сок. Гласник“

Поп - Гига.

Сад је поп - Гига већ седам година мртав и његов се гроб једва распознаје. Неко брзо и лако заборављање ушло је у обичај.

Поп - Гигин гроб је на гробљу у Огулину. Како је тај пут у вечност ишао? 27. јулија 1914. год. поп - Гига је у Срем. Карловцима ухапшен, затворен прво у магистрату карловачком, на слами; иза десетак дана одведен је у Петроварадин, у бастијоне, на даске; а одатле је премештен у Арад, у каземате, под земљу, мрак и влагу; ту се поп - Гига разболио и доспео у апсеничку болницу; на смрт болестан транспортован је носилима за Гомирје у интернацију; али поп - Гиги позли тешко већ код Огулина, па да не умре у вагону изнесу га у Огулин, где у соби једног хотела издахне. То је било страшне године 1915!

Има ту много смисла. Прво онај велики и највећи да за успех идеја треба жртава. Али је поп - Гига могао умрети или погинути доле у Срему, тамо где се и родио. Његов је гроб ископан далеко на запад од Срема. Југословенство и није ништа друго него проширење домовине, измешање елемената, сједињавање. Зато је поп - Гигин гроб у земљици Хрватској!

И најгора је југословенска формула најбоља, — ако се оствари. Може то да буде без прецизије, али снага не сме да мањка. Поп - Гига је био тип југословенског човека што животом говори и пише. Смрт му је била потврда и потпис. Овај се избрисао. И остао је крст! О, тај неизбрисани, неписмени знак сјаји и блиста.

Извадићемо из живота поп - Гиге једну или само две ствари. О човеку, о свештенику, о другу, о пријатељу, о заштитнику сиротих, о помагачу слабих, о домаћину, о оцу породице, о светој лози његовој, — све то за други пут и негде на другом месту. Тако исто и о политичару!

Него неколико речи о поп—Гиги јунаку, борцу и комити, и онда о поп - Гиги соколашу. Чак оно прво ваљда неће толико ни занимати па се журимо: дакле године славне 1912. поп—Гига, не казавши никоме ни речи, оставља

све своје у Ср, Карловцима, и прелази у Београд, где се скинувши мантију, ставља као добровољац војсци на расположење! Чудан, необјашњен и јединствен пример, где је један зрео човек толико диван и млад, и где се сасвим неочекивано потврђује наједанпут, да племенитост, и величина душе и карактера, не зависе од броја испита и школа, и где се сасвим лепо може да види, да ипак има нешто светије, лепше и боље од личности, иметка, положаја, породице, и да за уверење треба понети главу у торби! Али све то у кратко и без обзира на оно чудно доба. Указујемо само прстом, да је поп - Гига, као добровољац, војник, коморџија, болничар и комита, дао свој део великом делу ослобођења и уједињења нашег народа на истоку и југу!

Што је више познато то је поп - Гига соколаш! Управо ретко ће ко знати за његово име, али се сигурно упамтио неки поп - соколаш! То је било године 1906. у Загребу на I хрв. свесоколском слету. Има чак и слике о томе где се лепо може да види поп - Гигу у соколско капи! Не само на паради и части, него у чети, маршу строју. Сва она славенска браћа што се те године скупиле у Загребу, и Чеси, и Пољаци, и Руси, и Бугари и Словенци, и Хрвати, сви су сведоци, и легенда ће о попу - соколашу остати вечна. Поп - Гига је ону револуцију учинио кратко, енергично и просто, као што је све увек чинио. Обзири, дозволе, традиције, обичаји, последице, све што се увек уплете и наврзе око једног правог дела као блато на цокуле, шта се то њега имало да тиче. Ако је цео народ соколски зашто да народни поп није у соколским редовима? На тај је исти начин и тим расправљањем здравога разума створио поп - Гига соколску и видовданску службу божију на вежбалиштима у Раваници, и у обреде унео соколско перо, у молитве конспирацију, у благослов заклетве! По његовом примеру пунили су после соколски попови редове бораца и надметача на слетовима, али је поп - Гига обукао први вежбачко одело соколско! Као члан соколског друштва или соколске жупе није тражио попушта или гледања кроз прсте, увек је био у одбору и у скупштини, суделовао у раду, ангажовао се у свакој акцији, жив, снажан, неиздељив, један и ед-

нак, делио је добро и зло, сносио и радости и жалости целог оног великог, ... прошлог и младог живота нашег.

Поп - Гига није неки Тирш, али од нових нота, што смо их у Соколству за последњих двадесетак година за- свирали, једну је можда најоригиналнију дао баш главом он. Али стручна и детаљна обрада овога спада у исто- рију Соколства до 1914. године. На ту историју имамо да почекамо!

Куда и колико смо одмакли од тада, у напредак и у висину, па до сада, то може само да се наслути. Пи- тање је да ли би нас наши другови, што 1914. и 1915. године погинуше и помреше, данас разумели?! Другови би нам били, волели би нас сигурно, па макар и махне на нама нашли, И да су нам улоге случајно измењене, дајемо главу за то, да би они били то што смо данас ми!

Што се у свари десило?! Године 1914. и 1915. било је дошло време косидби. Тада је покошен и поп - Гига. Један зрео, сочан, јак, плодан, наш влат! Шта је дуж- ност таковога влата друго, него да буде покошен! Поко- лењима за храну!

Ми, што смо из тога доба остали, нити смо изузечи, нити смо зелени! Ходећи по земљи ми још не знамо и не осећамо крај, него смо осуђени на ново клијање, на скуп- љање снаге и топлоте, на борбу за стабљику новог влата, на срећу и на муке новог веровања. Ми не знамо где ће нам бити гробови.

Био је једном један поп и соколаш називајемо поп- Гига. Сада почива на огулинском гробљу и његов се гроб једва распознаје.

*

Primedba Uredništva. Sokolsko društvo u Ogu- linu otkriće 2. jula tek. god. nadgrobni spomenik svom bivšem članu Sokolu-dobrovoljcu Gigi Joviću.

**Организација соколска уједињује тјелесну
и душевну снагу народну.**

Pred Sletove.

Jedna stara anomalija našeg Sokolstva, koja se opazila dosad na svima sletovima, je ta, da se mnogi članovi ne drže sokol. discipline, a napose naredaba i propisa J. S. S. Mnogi naši Sokoli (iz raznih pokrajina) a među njima na žalost i neka starija braća izbegavaju bilo od vežbanja na sletu, bilo od oficijelnih povorka, a ponajviše od propisnog odevanja, čime nikako pred našim a još manje stranim svetom ne manifestiramo naše jedinstvo i shvaćanje sokolske discipline.

Prije 2 godine osobito smo šareno bili zastupani u Pragu. Svaki treći naš Soko bio je nepropisno odeven. Čak nekoji članovi starešinstva J. S. S. tek su u Pragu nabavljali u zadnji moment zajedničke kape. Mnogi su došli u Prag u nekim kombinovanim šarenim odorama, svaki komad iz posebne garderobe, mnogi u žutim cipelama, šućmurastim košuljama, mnogi bez ovratnika (kragna), sa žutim, belim ili šarenim dugmadima, tako da je naša i inače u malom broju zastupana povorka izgledala pred starom našom i disciplinovanom braćom Česima kao kakovo veteransko društvo.

Nije dovoljna isprika da se nije moglo sve nabaviti, jer je navodno predratna garderoba uništena, sada je skupo, ne može se dobiti i t. d. Za braću Čehe i Slovake isto vredi, pa su svi bez razlike jednolično bili obučeni, a k tomu je kod njih prema propisu svaki član morao nabaviti (i de facto imao) čizme, što je kao najskuplji deo kod sveč. odela. Znakove (na ramenu) koji su propisani za društ. funkcionare mnoga naša braća nose i ako ih i ne pripadaju. Tako da je u Pragu na sletu braći Česima to već bilo smešno da naša najmladja braća nose znak starešine ili podstarešine, pa se meni lično i još nekim našim članovima desilo, da smo bili legitimirani po njihovim sokol. redateljima, dok se kod nas na to nimalo ne pazi. Tada sam primetio, što je opet za nas bruka, da mnoga naša braća kao mlađi kad ih čak stariji pozdravljaju sa „Zdravo“ ne nalaze za vredno ni da odzdrave, što za stalno nije bratski. Najmanje što smo trebali svi dosad da imamo, jesu jednaki znakovi (kod braće Čeha i natpisi društva na milimetre su jednaki) i kape, što je moguće i najsiromašnijem Sokolu pribaviti — no taj se defekt ili bolje reći nemarnost opazio i posle praškog sleta u

Mariboru pa čak i nakon 3 godine proglašenja jedinstvenog Jugoslovenskog Sokolstva u Osijeku. Osobito upada u oči, da nekoja braća Slovenci i ako oni imaju najmanje na svojoj dosadanjoj sveč. odori da menjaju, rado nose stare znakove.

Možda će mnogi reći to su malenkosti. Pa šta su zbilja onda za nas velike stvari? Kod izbora zajedničkih vežba bivši načelnik J. S. S. je forsirao samo svoje vežbe, sadanji to isto čini umesto, da se putem natečaja izabiru, pa ne bi dolazilo do opravdane kritike. Slet je pred vratima, vežbe dosta teške, a do nedavna nije se mnogo brinulo, da iste budu čim prije prevedene. I onda se čudimo, da je malo vežbača na našim sletovima. Kako vidimo nemamo jedinstvenog odela, znakove, jedinstvene komande i mnogo još toga a za 3 godine bilo bi skrajnje vreme da se to stvorilo.

Savez naš sa pravom preti, da će svakog koji se ne bude držao njegovih naredaba i discipline isključiti sa ovogod. sleta J. S. S. pa to je bilo na papiru i kod prošlih sletova, pa bi trebalo te naredbe i u praksi provesti na one, kojih se iste tiču. Ujedno sam mišljenja, da je to teže provesti u samoj Ljubljani, nego bi trebao J. S. S. pre sleta poslati bar u župe i veća društva naročite izaslanike da se izvod vežba, kao i vežbačka odela, svečana odela i znakovi tačno pregledaju (kad to dosad nisu činile župe čija je to dužnost bila) te da se neurednim članovima spreči dolazak na slet ili da se bar za vremena sve pogreške isprave. One pako koji bi se ipak ogrešili o sokolsku disciplinu, trebalo bi izneti u jednom broju „Sokol. Glasnika“. Zdravo!

K. aprila 1922.

Nčlnk D.—

Primerdba uredništva. Sa člankom brata D. se potpuno slažemo jer smo i sami imali prilike da vidimo kako naša mnoga braća zbilja i pored svih propisa i uputa ni malo ne respektiraju ugled i disciplinu Sokolstva.

Tako n. pr. i sad nam javljaju nekoja braća prednjaci, da su se prilikom svadbe Nj. Vel. Kralja u Beogradu nekoja braća vrlo nelepo i nesokolski ponela. Opazilo se nekoju braću na pola u svečanom sokol. a napola u civilnom odelu. Iz jednog samo društva njih 4-orica dodjoše pokraj drugih grešaka i u žutim cipelama. Drugi opet dolazili su na zajedničko konačište pred zoru potpuno ovladani sa alkoholom uz pratnju tamburaša, a na opomene nekoje starije braće brutalno i izazovno su nastavljali

svoju nesokolsku zabavu. Za vreme povorke i bakljade nekoja opet braća (a medju njima i nekolicina baš iz samog Beograda) stavljala su celim putem razne neumesne primedbe, pušila i razbijala stakla na lampijonima. Kad su ih pako nekoja starija braća iz povorke pozvala na red, ne samo da se nisu htela legitimirati već su čak i jednom br. načelniku pretili. Kako vidimo nigde bez pritužbi izmedju nas samih, a kako o nama tek misli onaj strani svet, koji u takovim svečanim zgodama to sve vidi — svakako će misliti, da smo mi organizacija bez reda i discipline. Za to bi trebalo paziti i na to kome se poverava redateljstvo i vodstvo povorke u takvim zgodama da se i na taj način osigura veća kontrola nad onima koji na žalost nisu još dovoljno sokolski vaspitani.

Иван Кромар.

Да Вам право кажем: позвало ме братско уредништво, да извијестим о почастима, које су 22. и 23. априла о. г. исказане самртним останцима Ивана Кромара. Рекох си сам у себи: треба ли да кажем браћи и сестрама, читаоцима овога Гласника, тко и што је био Иван Кромар, треба ли да им разјасним идеју, за коју је јадан дао млади свој живот, треба ли да им га поставим као узор освјештенога нашег малог човјека? И сада долази оно, што ми је заправо дало потицаја, да се и у једном дневнику опширније и са благодарношћу сјетим оне велике жртве, коју је управо тај наш Иван Кромар положио на олтар идеје народнога јединства. Долази оно, што ме је хиљаду пута више дирнуло него ли опис пошљедних часова баш овога Ивана Кромара, него ли гњусна злоба људска, која је њега справила на стратиште. Јер и Сухи Бајер и толика друга жалосна мјеста крију напокон кости безброја наших Кромара без разлике племенске осебине, а све те кости, док су још биле заодјенуте здравим мишићјем, док су још биле испреpletене снажним жилама, у којима је струјала здрава и добра славенска крв, биле су један чврсти темељ, на којему се градила, израђивала и изградила вјечна, истинита и непорецива идеја нашега народног јединства. Наше је Косово освећено, наша је завјетна мисао тако рећи искупљена, а на тој освети, на

завјетној мисли треба да зиђемо нови храм: храм љубави, храм човјечанства.

Та љубав, та идеја човјечанства, то, браћо и сестре, избило је елементарном снагом на јаву баш пригодном посмртних свечаности за овим нашим Иваном Кромаром. Промислите: осмеро остављене нејаке дјечице без хранитеља и бранитеља, замислите, једна удовица, мати те дробне чељади, без штита и потпоре, погледајте та тешка времена, у којима и радина чврста рука једва може да привреди толико, да би са маленом својом обитељи привела крај крају, пак ћете лако разумјети и оне сузе од стотина и стотина жена, које су са прозора и пред кућама пратиле нашу поворку, разумјетћете и топле и искрене сузе осјећелих наших брадатих соколова, које су им као горска бујица навалиле на очи, кад су на тихом почивалишту црномелском у златном сјају прољетнога сунашца положили на посљедњи починак кости једнога од оне силне плејаде поборника идеје прошлости, на којима ми треба да изграђујемо нову нашу идеју садашњости, како би се у што скоријој будућности довинили сретном и благословеном циљу. Не потекосе све ове сузе онако као што се иначе плаче кад било ма кога укапају; ове су сузе биле знаком чишћења људских душа, знаком доброте, знаком побједе љубави, која је надјачала све друге пориве људских осјећаја и страсти. Јер доиста нитко се неби био чудио, да су се ови исти пориви испољили на други, мање племенити, али крај познавања људских слабости сасвијем схватљиви начин. А управо околност, да се то није догодило, да се манифестација за велебну идеју, којој је жртвовао свој живот Иван Кромар претворила у манифестацију потпунога схваћања нове наше идеје, то је она велика и сјајна точка, коју може да си прибиљежи наше Соколство као нову своју ловорику у тешком али часном својем раду.

* * *

У суботу дне 22. априла о. г. ископани су на Сухом Бајеру крај Љубљане земни останци Кромарови и према извјештају љубљанских новина на најсвечанији начин те уз судјеловање свих грађанских и војничких области те

готово цјелокупнога грађанства превезени на жељезничку станицу, откле су сјутрадан посебним влаком допремљени у Чрномелъ. Тај и још један посебни влак допремио је осим тога из Љубљане Соколство, ватрогасне чете и војничку гласбу Дравске дивизије са капелником госп. дром. Черином, те одасланства друштава са свију станица, којима су ти влакови пролазили. Кад је жалобни воз са лијесом и соколском почасном стражом стигао на чрномелски колодвор, већ су се били сакупили: соколи Загребачке жупе са барјацима и фанфаром Соколског друштва I., Соколско друштво из Карловца, сељачко соколско друштво из Бојанаца, које је у својој лијепој старинској народној ношњи побудило опћу позорност, надаље ватрогасна и пјевачка друштва из мјеста и околице, те силан народ који се сликовито посадио на хумцима, мостовима и прелазима око колодвора. Крај излаза био је постављен катафалк, а овђе стојало је свећенство, те удовица и дјеца Кромарова.

Уз звукове жалобне корачнице и пјевање жалобница обавила се овдје прва церемонија свећенства. На то се кренула огромна поворка слиједећим редом: на прво соколи-јахачи, иза њих у одмјереном размаку фанфара Соколског друштва I. из Загреба, представник Југословенског Соколског Савеза др Рико Фукс из Љубљане са старјешинствима соколских жупа љубљанских, новомешке и загребачке, соколски барјактари и непрегледни одијели соколских чета у кроју и сокола у грађанском одијелу. Слједила је војничка гласба, ватрогасне чете и ина друштва, те свећенство и лијес, који су носили и пратили соколи. Иза лијеса обитељ и непрегледно мноштво народа, које је што даље све то више нарасло, јер су се све оне силне хиљаде, које су поворци кроз мјесто правиле шпалир, коначно поворци прикључиле.

Дошавши иза поднева на мјесно гробље, соколи се и остала друштва поредаше у шпалир, којим је након поновног благослова у гробној капелици отпраћен лијес до задњег почивалишта, што га је вриједни одбор за пренос Кромарових костију лијепо дао уредити и озидати бетоном. Крај узглавља раке стојао је још завијен споменик,

а уз споменик постављали би се редом говорници, који су у заносним ријечима славили врлине и заслуге Ивана Кромара као и свих његових једномишљеника за ослобо-

ђење и уједињење нашега народа. Први је говорио председник одбора за пренос Кромарових костију, брат старјешина Соколског друштва у Чрномљу, апотекар Шпиро

Вранковић, откривши уједно лијепи споменик, којег слику донашамо у овом броју. Иза Вранковића говорио је старјешина соколске жупе новомешке, брат др. Вашић, који је својим красним говором, пуним племенита патоса, побудио свеопћу позорност и одобравање. Након његовог говора одјекнули су широким пољем поклици „слава Ивану Кромару!“ а гласба засвирала је у почаст Кромарову народне химне. Говорили су још уз свеопћу позорност брат Душан М. Богуновић у име Соколске Жупе Загребачке, те начелник брат Шарић у име Соколског друштва из Карловца. Потоњи положио је уједно у отворени гроб велик трнов вијенац са државном тробојком и жалобном копреном. Између појединих говора свирала је загребачка фанфара и војничка гласба наизмјенце жалобне корачнице, док су се пјевачка друштва дирљивом тужаљком праштала од народног нашег мученика.

Свршетак свечаности на гробљу био је попраћен громким хицима из мужара, који су се још громче одјекивали са сусједних и даљних планина. Али се и сам Јупитер досјетио да искаже задњу почаст нашем Кромару, јер једва се соколи и остала друштва повратише са гробља у мјесто и поредаше на тргу пред црквом за мимоход удари муња у црквени муњовод и заори урнебесни тутањ грома праћен најжешћим плуском.

Након ручка развила се на тргу неприсиљена забавица уз свирку фанfare, пјевање и играње народног кола, али се поједина друштва већ рано упутише према колодвору да се опет врате својим домовима.

Припоменемо ли још, да је црномељска свечаност оставила у срцима и домаћег житељства и свих страних гостију најдубљи дојам и најљепши утисак, то несмијемо да шутећи прелазимо великих заслуга, које си је одбор са својим вриједним предсједником у том смјеру стекао. Нека им буде и овде изражена братска хвала исто тако као и браћи и сестрама из Загреба и Карловца, који су умјесто вијенца на лијес Кромаров уручили одбору путем сакупљени износ од шестстотина динара за дјецу покојникову.

В. Х.

Слет Бачке Соколске Жупе.

Бачка Соколска Жупа приређује у Суботици дне 28. јуна т. г., на Видовдан, и дне 29. јуна т. г., на католички Петровдан, свој II. Жупски слет.

Тај слет биће не само смотра соколске снаге у Бачкој, него и од нарочитог општеномодног културног и политичког значаја.

У Суботици, у мору туђинштине, 10 км. од границе, одакле нам још увек допиру пркосне речи: „Не, не, никада“, сјатиће се сиви Соколови из житородне Бачке, са обронака зелене Фрушке Горе, из наше метрополе — Београда, где бије срце целе Краљевине, из питоме Славоније и богатог Баната, да онде свију неразоримо гњездо соколско, да онде подигну светионик народне свести и и отаџбеничке љубави, да на том северном бастioni наше краљевине забоду соколски барјак и на оне пркосне речи одврате још пркосније: „Овде смо, и овде остајемо!“

На том слету одслужиће се свечана служба Народу и Отаџбини, на којој ће Соколови и војници, у братском загрљају, да приме причешће свете Соколске Мисли и да даду тврду веру, да ће до последње капи крви чувати јединство народа и државе и неповредивост државних граница, потоцима драгоцене народне крви црвено обојадисаних и безбројним гро овима најбољих наших синова обележених.

Тај слет биће дивна слика побратимства Соколства и војске.

Тај слет биће импозантна ревија наше народне снаге, витешке храбрости и отаџбеничке љубави.

Тај слет биће јединствена манифестација нашег народног јединства.

На том слету, као на светом неутралном земљишту, одложиће се и племенско и партиско и сталешко оружје, порушиће се све ограде и верске и социјалне и јуначка десница храброг војника жуљава шака вредног ратара, мишићава рука вештог занатлије и њежни прсти умног раденика сплести ће се онде у непробојан ланац и створиће се дивна алегорија величине народне, која ће са усана запањених непријатеља да отргне усклик дивљења и признања, да смо силни кад смо сложни.

Тај слет биће племенита утакмица свих телесних и душевних крепости и врлина.

Из хиљаду соколских срдаца извађена ватрена жар родољубља подстаћи ће пламен Идеализма, тог животног

врела сваког народа, и из хиљаде соколских грла заориће се:

„Верујем у будућност народа Срба, Хрвата и Словенаца, народа југословенског,

Верујем у будућност Словенства.

Верујем у Правду, Истину и Лепоту“....

Zagrebački događaji.

Čitamo da je naredbom kr. zem. vlade raspušteno i obustavljeno zagrebačko gimnastičko društvo pod imenom „Hrv Sokol“. Medju razlozima za taj postupak navodi se, da su neki članovi toga društva, sudelujući u manifestacionoj političkoj povorci, vikali protiv kralja i države.

Držimo da je potrebno da izjavimo ovo: spor između Jugoslovenskog Sokolstva i gimnastičkih društava, što se sada pod imenom „Hrv. Sokol“ osnivaju, jeste idejni, principski i načelni; taj spor imamo da rešimo misami između sebe, i niko drugi nije pozvan, niti opunomoćen, da se u taj spor upleće; prema tome niti Jugoslovensko Sokolstvo sa raspuštanjem gimnastičkog društva pod imenom „Hrv. Sokol“ nema nikakove veze, niti je postojeći sport time dirnut, ili čak i rešen.

U. S. G.

Милутин Ристић.

Милутин П. Ристић, ђакон, секретар Духовног суда, подстарешина Соколског друштва у Шапцу и члан управе Дринске Соколске жупе у Шапцу, преминуо је 29. априла ове год.

Смрћу његовом одлази један неоспориво највиђенији и ненадмашан радник по беспримерној енергији и вредноћи на пољу Соколства.

Брат Миша је био један од оних ретких изузетака међу соколима, који у борби за напредак и развиће Со-

колства не малаксавају, не заводе се, него стоје непоколебљиво и у неприликама, те храбро дочекују и тешке последице својега рада.

По некад и савладан, али никада сломљен, брат Миша је остао непреклон до смрти за идеју Соколства, сталан у својим убеђењима, енергичан до краја у извођењу соколских намера и задатака.

Као члан вежбач учествовао је на слету у Загребу 1911. год. и у Прагу 1912. год.

Делајући дуги низ година међу соколима стекао је опште симпатије свију нас.

У тај дуги низ година, пуних непрекидне борбе за наш напредак, издржао је он бодно и храбро с пуним самопрегоревањем и уверењем, да ће његов рад узајамно ојачати међу нама свима.

Његов рад међу соколима, оставио је много јаких и значајних успомена.

Знатан, као наш поборник; велики, као посредник међу нама; неуморан, као пионир на пољу Соколства; знаменит, као трудбеник на нашем напретку, — брат Миша ће дуго и дуго, остати у успомени нашој.

Слава му!

СОКОЛСТВО

Текма за првенство Југосл. Sok. Saveza.

На летнем теловадисћу Sokola I. на sokolskem „Тaboru“, се је на бинкоштно неделју 4. т. м. отворил I. Југословански все-sokolski злет. Отворил се је тиho — без хрушча — с кrepким де-jaњем; отворила га је наша аван гарда, текмоvalци за првенство Југослованског Sokolsкега Saveza

По долгих десетих летih је била то прва текма за првенство, катере со се Југословани удеležили, била је спloh прва текма за југослованско првенство. L. 1912 на VI. vsesokolskom злету в Праги, ко је змагал Stane Vidmar, со Југословани заднјић текмоvalи за првенство. Postавили со в bratsko борбо 10 Sokolov,

to je bila skoraj tretjina vseh tekmovalcev. Po prevratu se je vršila edina tekma za prvenstvo l. 1920. na vsesokolskem zletu v Pragi, katere se naši žal niso udeležili; tekmovalo je le 15 Čehov.

Nedeljske tekme se je udeležilo 12 bratov našega Saveza. Kdor je videl, kake ogromne zahteve so bile postavljene, se ni čudil temu malemu številu. Vsak tekmovalec je moral izvesti 3 sestave zletnih prostih vaj, po eno predpisano in eno poljubno vajo na drogu, na bradlji, na krogih in na konju, moral je preskočiti višino 165 cm. metati kroglo oberočno 18 m., teči 100 m v 12 sekundah in plavati 50 m v 44 sekundah. Predpisane vaje na orodju so dolge, naporne in zahtevajo — ker so nevarne — od telovadca veliko spretnost; poljubne vaje, katere si vsak telovadec sam sestavi, ne smejo v nobenem oziru zaostajati za predpisanimi, ako naj se ugodno klasificirajo.

Ker je ta tekma veljala kot izbirna za mednarodno tekmo, ki se bo vršila letos v Ljubljani, so se določile iste vaje, ki so določene za mednarodno tekmo. To je tudi vzrok, da se je vršila tekma že dva meseca pred zletom. Sodilo se ni po sokolskem telovadnem redu, ki je mnogo strožji, ampak po predpisih mednarodne telovadne zveze. Sodila sta brata Smrtnik Jože iz Celja in Kukec Vilko iz Žalca, ki sta izvedla svojo nalogo vestno in nepristransko. Občinstvo, katerega ni bilo mnogo, je pazno sledilo zanimivemu poteku in je vztrajalo do konca pri tekmi, ki je trajala do pol 3 ure popoldan nepretrgoma in se je končala ob pol 6 uri popoldan s plavanjem.

Tekmovanje je začelo v prostih vajah. Nato so prešli k drogu, kjer so dosegli razmeroma najslabše rezultate. Celo Šumi, priznan drogaš, je imel smolo. Sijajen je bil Štukelj, ki je dosegel polno število točk in se postavil na stran najboljših dveh bratov Šumija in brata Drganca. Brat Porenta, ki je bil pri prostih vajah prvi, je padel na 7. mesto. Na bradlji smo opazili pri vseh večjo slgurnost. Dobri so bili Drganc, Štukelj, Simončič in Šumi. Na krogih so bili vsi razmeroma najboljši. Na konju sta lepo vadila Šumi in Drganc, sigurnosti pa tudi ta dva nista pokazala. Bilo je okrog poldneva, ko se je končala orodna telovadba. Solnce je že od jutra neusmiljeno pripekalo na telovadce; ni čudo, da se jim je poznala utrujenost, ko so prišli k skoku v višino. V splošno presenečenje je dosegel v tej panogi Štukelj najboljši rezultat, boljši kot Šumi in Drganc, ki sta znana kot dobra skakaca. Pri metanju krogje se je zmaga odločila za Drganca; vrgel je za 10 točk (z desno roko 10 m, z levo 8 20), Šumi le za 3 točke, Štukelj za 0. Sledil je še tek, kjer so pokazali Drganc (12 sekund), Šumi i Porenta (12 $\frac{1}{5}$ sek.) nepričakovano lepe uspehe. Porenta, ki je bil po orodni telovadbi 5 točk za Simončičem, je s svojim krasnim tekom zmanjšal to diferenco na 1 točko. Že pri metanju

kroglice se je nebo pooblačilo; začelo je grmeti in ko je zadnji dotekel, se je vsula ploha, ki je ohladila vroča tekmovalna tla. Popoldan ob 1/6 uri — dež je prenehal — se je tekma dokončala na prostoru L. S. K.

Končni rezultat je sledeči: od 150 mogočih točk so dosegli: 1. Drganc Stane, Ljubljana I. 133 točk; 2. Šumi Peter, Ljubljana, 119.50 točk; 3. Štukelj Leon, Novo Mesto, 113.75; 4. Simončič Vlado, Ljubljana, 104.25 točk; — Porenta Ivan, Ljubljana I, 104.25 točk; 5. Hlastan Slavko, Ljubljana I, 95.25 točk; 6. Smole Daroslav, Logatec, 75.25 točk; 7. Primožič Ciril, Kamnik, 72 točk; 8. Delak Anton, Kreka v Bosni, 42 točk.

Krasne zmožnosti je pokazal Drganc, ki je enako dober na orodju in v lahki atletiki. Šumi je eleganten, temperamenten telovadec na orodju, obvlada pa tudi prosto tekmo dobro. Štukelj je bil na orodju najboljši in tudi v prosti bi ne bil slab, ko ne bi kroglice metal tako slabo, Simončič je star mednarodnik, izredne mirnosti in premišljenosti. Iste dobre lastnosti ima tudi Porenta, mlad tekmovalec, ki bo s časom, ko postane odločnejši, mogel zaznamovati še lepše uspehe. Hlastan bo izvrsten telovadec, ko postane mirnejši. Smole mož, ki zasluži naše priznanje. Vojni invalid, brez treh prstov, brez očesa tekmuje in spravi gledalca v občudovanje. O Primožiču in Delaku ne moremo soditi, ker je bil prvi nepripravljen, drugi pa je težko telovadil ker ga je ovirala poškodba na roki.

V ponedeljek zvečer se je vršil v veliki dvorani Narodnega doma pozdravni večer, ki ga je otvoril starosta br. dr. Ravnihar. Br. načelnik dr. Murnik je razglasil rezultat tekme in je humoristično karakteriziral posamezne tekmovalce.

Z ozirom na lep rezultat tekme smemo upravičeno upati, da dosežejo Jugoslovani na mednarodni tekmi, ki se vrši 11. avgusta v Ljubljani, prav častno mesto.

Mednarodne telovadne tekme v Ljubljani.

O priliki vsesokolskega zleta v Ljubljani se bo vršila mednarodna tekma onih telovadnih organizacij, ki so združene v „Evropski telovadni zvezi“. Do sedaj so se vršile mednarodne tekme v Pragi, Luksemburgu, Turinu in Parizu. Že petič stopi Sokolstvo na polje mednarodnega merjenja fizičnih in moralnih sil. Umevno je torej, da je interes za te tekme splošen.

N Češkem so se pripravljali do sedaj za izbirno tekmo češki Sokoli s središči v Pragi, Plznu, Brnu in Prostějovu. K izbirni tekmi se je prijavilo 31 Sokolov, tekmi se je podvrglo 25 bratov, 16 s Češke in 9 z Morave. Uradno poročilo Č. O. S. pravi, da je bil dosežen najlepši uspeh na drogu, najslabši pa na konju. V prosti tekmi so bili najlepši uspehi v plavanju, dočim še precej

manjka v metanju krogle z desno in levo in pa v teku. Poročilo pravi, da je bil potek izbirne tekme razveseljav, nikakor pa ne zadovoljiv.

Menda iz razloga, da lastne tekmovalce bolj razvnamejo, pišejo Čehi o Zagrebu, Beogradu in Ljubljani, kjer da se pripravljajo tekmovalci na to res težko tekmo že od marca. Res pa je, da se zbog teškoče v tekmovalni tvarini sistematično pripravlja samo v Ljubljani 10 bratov za tekmo. Predtekma preteklo nedelja je pokazala, da je material dober, da se bo od 10 bratov, lahko sestavila vrsta 6 bratov, ki bo stala po svoji kakovosti nad povprečno sredino tekmovalne sposobnosti. Največ pa bo odvisno od vztrajnih priprav v bodočih tednih.

Sokolski zlet v Ljubljani znatno pridobi z mednarodno tekmo v zletnih dneh. K tekmi so do sedaj prijavljeni Francozi, Belgijci, Luksemburžani, Čehi in Jugoslovani.

Slet sokolske župe zagrebačke.

Kao što lanjske tako je i ove godine dana 10. i 11. juna sokolska župa zagrebačka održala svoj godišnji slet u Zagrebu, koji je svojom izvedbom uspio nad svako očekivanje, pa je pokazao veliku moć i snagu jugoslavenskog sokolstva udruženom u društvima sokolske župe zagrebačke. Ovaj slet, koji je bio prava smotra, pokazao je, da zagrebačka župa vrlo lijepo napreduje, kako na polju organizatornom, tako i na polju ideološkom. Bez ikakvog pretjerivanja može se mirne duše ustvrditi, da se je ovaj slet istaknuo svojom uzornošću, tehničkom spremom i izvedbom, tako, da je faktični dojam kao da se u Zagrebu održaje pokrajinski slet manjega stila. Glavna karakteristika toga sleta bijaše, da je zagrebačka župa u praksi istakla svoje ideale, a ti jesu: da sokolstvo, vojska, škola i seljaštvo treba da rade zajednički. No dok je pravo sokolstvo tako shvatilo svoju dužnost, protivnički tabor obuhvatila je neka nervoza, pa se spremao, da ovaj slet omete, da provocira nered, kako bi kasnije mogao pisati o slabosti i propadanju jugoslavenskog sokolstva, no možda da je ova navala prouzročila ovakav sjajan ispad sleta, pošto su mnoga društva i izvan zagrebačke župe, potaknuta ovim neraspoloženjem protivnika, odlučila da sudjeluju sletu zagrebačke župe. I premda se je po pokrajini ovim društvima prijetilo na sve moguće načine, ona su ipak sokolskom neustrašivošću došla braći u posjete. I ma da su sva ometanja bila dobro spremljena, jugoslavensko sokolstvo manifestiralo je u gradu Zagrebu glasno i jasno svoje ideale. Ono je unatoč svih nereda do u tančine provelo svoj program. Već 10. juna, kao u predsletski dan stiglo je u Zagreb sila sokolova iz Primorja, Like, Bjelovara, Križevaca i Virovitice. Bio je prisutan

delegat splitske župe, pa delegacije beogradske i banjalučke župe. Već oko podneva toga dana isticao se Zagreb crvenilom sokolskih košulja. Popodne uz već spomenute sokolove broj se je znatno povećao, jer su stigli sokolovi iz Karlovca, Slovenije, pa iz raznih mjesta Slavonije i Bosne.

I dok su jedni sokolovi stizavali u Zagreb, dotle se na sletištu u Maksimiru obavljao generalni pokus sa omladinom, koji je prošao u najuzornijem redu. U isto vrijeme započela je i provedba samog programa time, da je sokolstvo u velikom broju pohrlilo na kolodvor, gdje je dočekalo starješinstvo Saveza, koje je je bilo zastupano samim starješinom dr. Ravničarom, vodjom dr. Murnikom, te braćom Ganglom i Ambrožićem. Dolazak ovih uglednih članova sokolova najboljim je znakom, koliko se važnosti pridaje radu zagrebačke sokolske župe. I ma da je ulica već tog dana sve više prijetila, a jedan dio štampe siktao, sokolstvo je neustrašimo pristupilo provedbi svog programa. Točno u pola 8 na večer iz Sokolane Sokolskog društva I. izašle su tri sokolske fanfare (Zagreb, Krško i Karlovac) koje su krenule ulicama grada i svirale razne koračnice i narodne davorije. Sa prozora kuća, na trgovima i ulicama, svuda se klicalo jugoslavenskom sokolstvu. U isto vrijeme pako na Jelačićevom trgu obdržavao se koncert vojne muzike uz skioptikonsko prikazivanje praškog i osječkog sleta. Na trg slegao je silan narod, koji je sa interesom pratio sokolska prikazivanja u slici. No ulica nahuškana od nesokolskih elemenata stala je da izaziva sa raznim provokatornim povicima, na koje je uslijedila reakcija, koja se očitovala u revolverskim hitcima. Glazba se povukla, ali prikazivanja dovršila se do kraja. I dok se ovo odigravalo na Jelačićevom trgu u prostranoj bašti „Kola“ sakupilo se ogromno mnoštvo naroda, da sudjeluje svečanoj sokolskoj akademiji, koju je krasnim, punim sokolskih misli prožetim govorom otvorio starješina župe brat dr. Gavrančić. Sve točke akademije u kojoj učestvovali oba zagrebačka društva, pa društva iz Karlovca, Križevaca i Bjelovara, kao i vojnici karlovačkog garnizona, ispale su nad svako očekivanje. Sama akademija završena je bila izvedbom orhestralne skladbe „Slavija“ koju su izveli pjevači Sokola I. Za čitavo vrijeme akademije dolazilo je do burnih ovacija jugoslavenskom sokolstvu, a napose seljačkim sokolskim društvima, koja su baš u to vrijeme stigla u Zagreb, pa ravno na akademiju.

Dok je evo tako u oduševljenju i uspjehu prošao pred-sletski dan, slijedeći dan 11. juna bio je pravi trijumf Jugoslavenske Sokolske misli u Zagrebu. Toga dana sve se užurbalo i dalo sve svoje sile, samo da slet ispadne što ljepše, što dostojnije.

Već jutarnji generalni pokus koli vojske, toli sokolstva bio je toliko snažan, da je potpunom zadovoljio i najačeg sokolskog kritičara. Sam grad pako za ovo vrijeme punio se sve više sa crvenim košuljama, jer su stizavala daljna sokolska društva iz Pakraca, Šeovice, Lipika, Prekopakre, Kusionje, Karlovca, Bojanaca, Metlike, Črbovlja, Karlovca, Virovitice, Koprivnice i t. d. Konačno stigao je mal ne korporativno konjanički odio sokolskog društva iz Maribora. Činjenica, da su se toga dana sletili u Zagreb sokoli iz najudaljenijih krajeva naše države, dobrim je znakom, koliko se pažnje posvećuje zagrebačkoj sokolskoj župi. A i sam Zagreb osjećao je toga dana sa jugoslavenskim sokolovima, koje je svuda građanstvo pozdravljalo srdačnim pozdravima i klicanjima. Zagreb je doista toga dana napunio se crvenilom sokolskih košulja, pa nije nikakova pretjeranost, kada se utvrdi, da se u svim ulicama i svim lokalima susretalo grupe sokolova. Pogotovo ove su ulice oživile odmah iza podneva, kada je silan broj sokolstva počeo dolaziti pred Umjetnički Paviljon, gdje se formirala svečanostna povorka za zajednički polazak na sletišta. Tu se uz sokolstvo sabralo ogromno mnoštvo naroda, koje je neprestano klicalo jugoslavenskim sokolovima. Ovo je oduševljenje još jače poraslo, kada se je povorka u uzornoj disciplini maknula da ulicama grada podje u Maksimir, koji je toga dana neobično oživio. Već kod dolaska povorke bilo je sletišta dupkom puno do posljednjega mjesta. Ovdje su bili nazočni pokr. namj., komandant armije i divizije, starješinstvo Saveza, a sa burom oduševljenja dočekan je predsjednik parlamenta Dr. Ribar, koji je došao u sokolskoj odori. Tačno u 4 sata započela je javna vježba sa nastupom stotine i stotine djece zagrebačkih škola, koja su u uzornome redu izvela razne igre, dok je sokolski muški i ženski naraštaj precizno izveo za Ljubljanski Slet određene svoje vježbe. Zatim su slijedile vježbe muškog i ženskog podmlatka srednjih škola, koje su bile izvedene sa najvećom pažnjom i otmenošću. Uz neopisivo slavlje i manifestacije vojnici karlovačke posade izveli su vježbe sa oružjem. Ovo slavlje još je jače poraslo kada su nastupili sokolovi zagrebačke podoficirske škole. Oni su izveli teške gimnastičke vježbe sa oružjem, pa su gledaoce zadivili u tolikoj mjeri, da je nastala bura oduševljenja, koja se kasnije pretvorila u veličanstvenu manifestaciju vojsci, narodu i državi; pai i sve daljnje tačke programa, kao nastup muškog članstva, pa ženskog članstva u Murnikovim prostim vježbama, bile su izvedene najvećom savrшеноšću, pa su i one odnijele zasluženno priznanje. Vanredne bile su vježbe na spravama, koje su bile izvedene sa silnom spremom, a pojedini odjeli osobito onaj Sokola II na karikama, Sokola I na ručama i pakračkog na preči, izvajali su majstorske vježbe, koje su pobudile općenito udivljenje. Neopisivo odušev-

ljenje zavladao je na sletištu, kada su karlovački podoficiri izveli svoju vježbu „Za Slobodu“. I jedva da je prestalo ovo oduševljenje, kada se sveukupno sokolstvo u odorama stalo vrstati na rubu sletišta, gdje je na stolu prekrivenom prekrasnim sagom ležao zavijen barjak sokolskog društva I u Zagrebu. I dok su se vrstali ovi sokolovi, na sletiste ulazi preko 2000 Sokolova, vojnika i seljaka. Dakle je sveukupno sokolstvo do posljednjega mjesta napunilo prostrano sletiste. a sa svrhom da sudjeluje razvihu prvog jugoslavenskog sokolskog barjaka. U najvećoj tišini podstarješina župe dr. Zdolšek pozdravio je Sokolsko društvo I, koje razvija toli lijep i intenzivan rad. Iza njega pozdravio je društveni starješina dr. Car kumu barjaka sestru dr. Gavrančičevu koja je uz lijepe prigodne riječi privezala na barjak lijepo vezenu vrpcu u trakama državnih boja. Iza kako je starješina predao barjak barjaktaru bratu Vladi Vraniću i ovaj ga uz svirku narodnih himna razvio u zraku, nastalo je nad čitavim sletištem neopisivo oduševljenje, koje se tek onda utihnulo, kada je trublja župskog načelnika dala znak da započinje prosta župska vježba. Ova vježba izvedena je vanrednom savršenošću, pa je kao i sve predjašnje izazvala razumljivo oduševljenje. Time je sama vježba bila zavišena, a ogromna povorka sokolova povećana sada sa silnim gradjanstvom od preko 6000 ljudi krenula je u grad. Ulice grada bile su prepune gradjanstva, koje se oduševilo toliko da je sa prozora mahalo rupcima, bacalo cvijeće, klicalo i pozdravljalo jugoslavenske sokolove. Već se počeo spuštati sumrak, kad sokolske čete udjoše u grad, do pred Sokolanu sokolskog društva I, gdje su u uzornom redu uz zvukove sokolskih fanfara izvele mimohod pred novim barjakom. I tako je sokolsko slavlje prošlo u uzornom redu, a sam program izvršen na opće zadovoljstvo do posljednje točke uz neopisivo slavlje i oduševljenje onoga gradjanstva, koje ispravno shvaća veliku misao jugoslavenskog sokolstva. No razornim elementima bila je zazorna ova skladnost i oduševljenje, pa su spremili napadaj, za koji su se grozili po danu, a kao mračnjaci izveli ga u noći, dok je imala upravo da započne zabava, kad je imao da nastupi u vrtu „Kola“ pjevački zbor, na jednom je utrnuto svjetlo sa strane tih „boraca“ i počelo se da puca iz revolvera u samu baštu. No ni to nije imalo svog učinka. Zaplotnjački napadaj nije mogao uzburniti odvažne sokolove, koji su na pucnjavu odvratili pjevanjem, sviranjem fanfara i klicanjem Jugoslaviji. Sokolsko slavlje ostalo je neumanjeno pod dojmom velikih sokolskih manifestacija toga dana.

I tako je zagrebačka župa i ove godine izvršila svoj slet u velikoj impozantnosti i velebnoj manifestaciji, dokazujuć, da u nje imade života i sprema što će da vodi do konačne pobjede.

Tuna.

СОКОЛСКА ЖУПА НИШ.

Соколско друштво у Алексинцу. 1912. г. Соколско друштво у Алексинцу бејаше добро организовано под вођом брат Карлом Куглером. Њега ускоро преместе у Неготин, а друштво остаде без вође. После његова одласка почело је да изумире, док га није сасвим нестало. У то време не бејаше ни једног човека, који би покренуо идеју, да се друштво понова оснује. 1920. год., када брат Франтишек Зимер одређен од Министарства дође за наставника гимнастике у учитељску школу отпоче да ради да се друштво понова оснује. Исте године 7. јуна сазвана је I. годишња скупштина, којој је био циљ да се обнови управо понова оснује Соколско друштво у Алексинцу. На скупштини било је само неколико грађана и ако се силно радило, да се што већи број на тој седници прикупи. Било је чак и таквих, који нису хтели да дођу због тога, што нису први позвани.

Ова скупштина није била од велике важности, јер се њома није ништа урадило за друштво. На њој је изабрана управа друштва, али није ни мало радила за административну страну.

Видело се да се грађани слабо интересују за Соколетво. Ни један једини није се појавио бар са мало воље да друштво помогне већ су неки и противу оснивања били. Тешкоће са којима је друштво основано не могу се ни замислити. Много препрека требало је да се пређе на да се дође до овога, што друштво данас има. Али и поред свега тога оно одпочиње да ради. Почетак је врло тежак, зато што је скопчан са великим тешкоћама, наоу у погледу материјалном, тако у погледу средстава,

Од средстава друштво није имало ничега. Салу за рад није имало, ма да је сала у Учитељској школи лежала празна. Око сале су се изродиле читаве борбе између начелника друштва и управитеља школе. Доцијне управитељ даје салу, али под врло тешким условима. Друштво добија салу, али под таким условима није могло радити у њој, те су деца радила у стану начелника, а доцијне у разреду гимназије. И поред оволиких тешкоћа јаком вољом начелника брата Ф. Зимера друштво је ипак корачало напред, напредовало у свима правцима без помоћи оних, којима је на првом месту дужност да раде на томе пољу. Тако се оно појављује на дан св. Саве 1921. год. са својим вежбама, које су учиниле ванредни утисак на присутне. За време прославе педесетогодишњице Учитељске школе на утакмици учествују женска деца и мушки нараштај. Женска деца раде вежбе са барјачићима и деце игре, а нараштај просте вежбе. Овде Соколи добијају прво место међу најбољима, њима припада и прва награда, коју на жалост нису добили.

После овако лепих успеха друштво приређује прву јавну вежбу на први дан Духова и још један концерат у месецу новембру. Осим ових вежби и концерата долазе још неколико концерата у 1922. г., а поред тога друштво је приредило неколико излета, којима је циљ ширење Соколске идеје.

Ови излети везани су са јавним вежбама, које су одржане у јединим основним школама, где су утицајем надзорника долазили учитељи са децом из околних сеоских школа. Циљ овим излетима је да заинтересују Сокољством, учитеље, ђаке, а и сам народ.

Давајући концерте, јавне вежбе и припремајући излете у вези са јавним вежбама, Сокољско друштво успело је, да данас има све главније, а модерне справе, које имају вредност око 20.000 динара.

Највећи интерес о Сокољству развио се је код деце. Она су са пуно љубави, преданости волела друштво, а и сада га воле, што се види из успеха који су постигли. Ова мала деца утицала су на своје родитеље, те су и њихова срца омекшала и тако се и код њих почела будити мисао о Сокољству. И они су почели да се интересују. Она могу служити за пример ђацима Учитељске школе од којих су само неколико вежбачи.

Борба за Сокољску идеју у унутрашњости Србије је врло тешка. Међутим док се друге државе брину јакo за здравље своје деце, дстле се код нас мало обраћа пажња.

Али ипак верујемо, да ће доћи време, кад ће се познати, да је здравље народа врло важно питање државе.

Иван Косић.

БАНАТСКА СОКОЛСКА ЖУПА

Споменица II. слета Банатске Жупе у Вршцу. Слетски одбор сокољске банатске жупе издаће у редакцији брата Анте Тадића, професора, споменицу о свом слету украшену са 30 најлепших слика са слета. Сlike ће израдити — оригиналне фотографије — фотографски заводи Харкањи и Елите. У споменици биће изнесен сав рад око слета, сви подаци о слету (статистички) и уопће стање Сокољства у Банату. Међу сликама биће и географска карта Банатске Сокољске Жупе. Свако сокољско друштво треба да наручи бар један примерак. Браћо и сестре наручите споменицу. Наручбе прима Сокољ у Вршцу. Цијена 20 динара. Ко наручи 10 комада добије попуст од 10%. Књижаре смеђу рачунати обичну трговачку добит.

II. Слет Сокољске Банатске Жупе у Вршцу. Иако је помишљати на слет старијим жупама, које имају старе прокупане вође и раднике. Младим жупама је то тешко, а особито онда, када ни довољно сила немају ни за најобичније послове.

Међу наше најмлађе жупе спада и Банатска Жупа. Основана је истом пред три године са сједиштем у Великом Бечкереку.

Не ћу да дуљим ни да говорим ништа о припремама за слет, јер сви детаљи изићи ће у посебној споменици, коју ће написати писац ових редака и биће украшена са 30 оригиналних најлепших фотографија и са свима могућим подацима о слету. Сада прелазим на саме слетске дане.

23. маја у вече био је дочек гостију из горњег Баната а 24. стигли су гости из доњег Баната. Међу осталима били су два за-

ступника предњачког збора Савеза, заменик савезног вође брат М. Војиновић, подстарешина Савеза брат Ђ. Пауновић и брат Тоша Јањанин. Још су били гости из београдске, бачке и тузланске жупе. После подне била су натепања у лакој атлетици, слободним вјежбама и справама. Изнашам резултате само најбољих победника: 1. На справама за нижа одељења (преча, руче, коњ) 88.5 бодова Вршац, а Вел. Бечкерек 54 бода. У слободним вџбама Вршац 63.5, Вел. Бечкерек 50.5, Бела Црква 43 бода. 3. Петобој: Ђура Папић (Вршац) 87; Јован Турински (В. Бечкерек) 61; Паја Јанкулов (Вршац) 52 бода. 4. Натепање за појединце: трчање на 100 м. Радован Јајагин 11½ сек. из В. Бечкерек; на 400 м. Мил. Поповић 65½ сек. из Вршца; Коста Јоановић из Вршца победио скок у вис 160 цм., скок у даљину 519 цм., кугла 12.32 м., лопта 48.20 м., копље 33.50 м., дискок 33.70 м. Милан Панчић из Вршца скок у висину с мјеста 120 цм. 25. били су покушаји и поворка са соколским збором на којему је говорило више говорника о соколској идеји У поворци је суделовало 1658 учесника свих категорија соколског чланства. Поворка је била врло сликовита, само ју је грађанство требало одушевљеније поздрављати, а не бити прама њој скоро индиферентно.

После подне била је јавна вџба на лепо уређеном вџбалишту. Наступило је мушке деце 252, женске 240, средњошколаца 545, мушког нараштаја 144, женског 104, војника 40, чланова 160, чланица 92. Наступило је 1586 вџбача-ица. У 12 разних тачака вџбало је 1653 чланова-ица свих категорија. У броју деце наднашен је П. покрајински слет у Осеку, а број нараштаја био је у Осеку скоро исти као на жупском слету у Вршцу. Узмемо ли у обзир средњошколце, онда смо Осек у омладини куд и камо надмашили. Међу средњошколцима вџбали су и Немци и Мађари по соколском систему. Првог и другог дана у вече биле су приређене народне свечаности у градском перивоју. Јавним вјежбама и забавама присуствовало је 9778 особа.

Пригодом слета одржала се седница управног одбора жупе, те је решила побудити заспала соколска друштва у Банату; седница просветно-културног одјела жупе решила је многа питања за просвјетан рад и одлучило се послати предлог Савезу да сазове приликом слета у Љубљани седницу просветно-културног одељења Савеза прам допису штампаном у Соколском Гласнику број. 7. 1922. стр. 23., а технички одбор ријешно је да слиједећи слет буде до године у Белој Цркви.

Овај слет могао би се назвати свеславенски соколски слет у малом стилу. Јер осим Срба судјеловали су као активни чланови сви амошњи Хрвати, Словенци, Чеси и Руси. Највећи дио ових је вџбао а остали су судјеловали као аранжери и пропагатори за слет.

Да ли је овај слет успио или не, то препуштам браћи савезним одасланицима да кажу. Ја сам изнео једноставан приказ, На рад за трећи слет; Здрављо!

Анџе Тадић.

СОКОЛСКА ЖУПА МОСТАР.

Културно-просветни одсек Соколског друштва у Мостару. Потпуно у смислу правила, наше је друштво у овој години почело да показује већу активност у Просветно-културном одељењу.

Уверења смо наиме, да паралелним телесним и друштвеним радом, стварамо предпоставе за ширење идеје Соколства и искреног југославенства. Лепим и племенитим способностима појединаца дано је велико поље рада.

Предавањима, неговањем музике, приређивањем забава, позоришних вечери и сл. соколски се рад употребљује и здружује. Друштво иступа самостално као компактна целина, телесно и душевно јака, неовисна и упућена једино на саму себе.

На овај начин друштво се отимље многом штетном утицу, који се данашњим нездравим приликама испољује на сваком кораку.

Соколско друштво оваким радом уз своју дисциплину, искреност, демократизам и сношљивост, постаје оно право жариште коме гравитирају сви они, који имаду барем нешто алтруизма, који воле рад, па им пружа прилике, да окушају своје силе, и покажу воље опробати се на пољу душевног и телесног рада, у колико су прожети идејом Соколства и искреног југославенства.

Једино душевна снага и оплемењивање душевних сила, може да допринесе зближењу и разумевању залутале браће, јер је победа духа трајнија и успешнија него грубе физичке силе.

Сређивање прилике код куће може и смије да буде једино плод систематског културног рада.

Имајући све ово у виду наше је друштво ове године, као почетак рада, основало мешовити певачки збор, а донешен је закључак, да се приређује што више предавања, не само за чланове, него и за публику изван Сокола, затим, да се одржавају ове летње сезоне што чешћи излети и забаве, да се на тај начин доприноси обостраном упознавању и популаризацији Соколства.

Након одржаних неколико села, заказана је за Ускрс 16. априла 1922. велика Соколска Забава. Интерес је код грађанства за ову забаву био врло велик. Излазило нам се у сусрет у сваком погледу, нарочиту хвалу пак дугујемо госпођама које су својом сарадњом и заузимањем осигурале онако велик морални и материјални успех. Свак је настојао, да бар нечим укаже услугу, па се управо том згодом са задовољством могло констатовати, да ће Соко бити увек стециште свим оним, који иоле желе добра свом народу.

Соколски певачки збор по први пут је наступио на тој забави и то са успехом, а суделовао је и Руски певачки збор Мостарске Колоније.

Рад је био узоран, све је било укусно уређено на опште задовољство посетилаца.

Посећено је било толико, да су просторије овдашњег Официрско-Чиновничког Дома биле премалене, па су се многи враћали кућама.

И овим се случајем обистинила она народна пословица: „Сложна браћа, нове дворе граде“. — З д р а в о !

Соколско друштво у Ђеновићу приредило је дне 7. маја о. г. на соколском вјежбалишту у Ђеновићу свој први овогодишњи наступ уз судјеловање соколске музике из Херцегновога са слиједећим програмом; 1. Твечана предаја дипломе новоизабраном друштвеном добротвору Комодору Мирославу Грунду, Команданту III. Поморске Обалне Команде. 2. Мушки помладак: Вјежбе са батинама за I. Југославенски Свесоколски Слет у Љубљани т. г. 3. Чланови: Мурникове просте вјежбе за I. Југославенски Свесоколски Слет у Љубљани т. г. 4. Чланице из Херцегновога: Мурникове просте вјежбе за I. Југославенски Свесоколски Слет т. г. 5. Скупинска проста вјежба деветорице предњака. 6. Сва одијељена на справама. 7. Закључна скупина свију одијељена.

СОКОЛСКА ЖУПА БАЧКА.

II. слет Бачке Соколске Жупе 28. и 29. јуна у Суботици.

27. јуна. У вече долазак и дочек сокола, војске и изасланика на суботичкој жељ. станици.

28. јуна. У 6 сати у јутру на вјежбалишту утакмице соколске и то: чланова, чланица и подмлатка. У 8 сати пре подне главна проба свих вјежби, које ће се на слетској јавној вјежби изводити. У 2 сата по подне скуп свих сокола пред градском кућом за излет на „Палић“, где ће се у 5 сати одржати утакмица у пливању, а у 6 сати народна забава са соколском академијом у 8 сати. У 10 сати заједнички повратак са Палића у Суботицу. Одлазак на Палић и повратак жељезницом.

29. јуна. У 6 сати у јутро утакмица војске. У 8 сати седница управног одбора Бачке Соколске жупе. У 9½ сати скуп сокола и војске за постројавање поворке, која креће до градске куће. У 11½ сати поздрав града Суботице. У 4½ сати по подне слетска јавна вјежба са овим распоредом: 1. Соколи и војска: просте вјежбе. 2. Деца: игре. 3. Подмладак мушки: просте вјежбе за I. Југослов. Свесоколски Слет. 4. Подмладак женски: просте вјежбе за I. Југослов. Свесоколски Слет. 5. Одељена друштва жупе и гостију: вјежбање на справама. 6. Чланице: Просте вјежбе за I. Ј. С. Слет. 7. Вјежбање гостију. 8. Чланови: просте вјежбе I. Ј. С. Слет. 9. Војска: вјежбе цупком VII. пеш. пука. 10. Суботичка коњичка подофицирска школа: вјежбање на коњима. У 8 сати одлазак. Детаљнији распоред за слет и све слетске приредбе издаће се посебно и добиће се на дан слета за 1 динар по комаду.

Друштва која учествују на слету, треба да удесе путовања тако, да уочи слета 27. јуна у вече буду у Суботици, где ће им се приредити дочек, с тога треба предходно јавити слетској канцеларији у Суботици, у које време и којим влаком друштво стиже.

На основу решења Министарства Саобраћаја од 22. маја ове год. Бр. 16742. дозвољено је сокоlima учесницима слета путовање у пола цене, те ће према томе друштвени начелници за своје чланове при поласку извадити целу карту до Суботице, која ће уз исказницу потврђену од слетног одбора важити за бесплатан повратак. Ове ће се исказнице доставити друштвима, које ће начелници при повратку дати потврдити у слетској канцеларији. За сваку исказницу плаћа се 1 динар.

Сви учесници слета биће смештени у одређене заједничке станове. Лежање је на слами. Због оскудице у покривачима, нека сваки собом понесе ћебе, односно покривач, осим тога и потребне ствари за чишћење одела као и пешкир и сапун.

Исхрана на слету није заједничка, те се препоручује браћи и сестрама да собом понесу храну за два дана, јер због скупоће и малог броја гостионица у Суботици неће моћи сви храну добити.

За време слета имају чланови и чланице стално бити на окупу. Одлазак на вежбалиште и долазак увек заједнички. Препоручује се свима да се за време слета уздржавају од алкохолног пића. Уповоравају се сви учесници слета да се тачно држе прописа и издатих наређења. Начелници и начелнице друштава још пре поласка на слет нека прегледају да ли је све тачно и у реду и нека протумаче прописе својим члановима. За сваку неуредност и нетачност биће одговорни начелници друштава.

Старешинство Бачке Соколске Жупе.

СОКОЛСКА ЖУПА БЕОГРАД.

Соколско друштво у Земуну приредило је на дан 21./V. своје јавно вежбање. — У 13½ часова била је од пристаништа поворка са војном музиком. Осим свих чланова и чланица, подмлатка, деце мушке и женске у поворци било је заступљено и соколско друштво из Старе Пазове, из Београда и руско соколско друштво Београдско. У поворци је било: чланова у свечаном оделу 28, у грађанском оделу 48, чланица у вежбачком оделу 25, мушког подмлатка 42, женског подмлатка 44, мушке деце 71, женске деце 59 — сви у вежбачком оделу. Поворка је била лепа и прошла је кроз град за вежбалиште које се налази код грађанске школе на веома лепом, пријатном и од саме природе као удешеном за то месту са многим удобностима. У 14 часова почели су покушаји за наступања на вежбалишту и за заједничке вежбе у соколани са музиком. У 16 45 часова почело је јавно вежбање овим редом: 1. чланови у броју 77 наступају за просте вежбе љубљанске и вежбају свих пет вежби добро. Пета је вежба била најнесложнија због тога што су вежбе подељене на прве и друге. Лепом, складном и чистом извођењу сметало је највише много окрета, много косих, разностраних, дугачких а тиме и неодређених покрета рукама, прелаза, положаја и ставова чиме се ове просте вежбе као вежбе окретности одликују а које су само за напредне, одабране и

окретне вежбаче а никако за почетнике и за масу. 2. Женска деца у броју 63 у белом оделу и боса долазе за вежбање са обручима. Изводе добро две лаке вежбе са музиком — само при другој вежби музика је завршила раније него деца. 3. Мушка деца бројем 60 после наступања вежбају на бројање 2 љубљанске вежбе кратком палицом и то добро. Комбинација ових вежби није сретна. Има у њима доста и нагло тешких ставова и прелаза палице из једног положаја у други а тиме не треба децу оптерећивати пошто има пуно једноставнијих, укуснијих и успешнијих основака за то и дечијем телу и оку гледалаца. Брат вођа деце представљао је сувише појаву почетника а његови помоћници нека у будуће пазе да нестоје баш пред децом за време вежбања и сви један до другог. 4. Мушки подмладак у броју 57 долази за просте вежбе љубљанске и изводи лепо и добро 4 вежбе са музиком. Друга је вежба била најједноставнија. И код ових вежби има доста нескладних и тешких прелаза нарочито рукама које чист, прегледан успех целине ометају. 5. Женски подмладак 61 трчећим кораком у двојним редовима и спојен рукама око појаса долази и развија се за просте вежбе љубљанске и вежба 4 састава добро. Карактеристика у састављању ових вежби слична је предходним вежбама а нарочито поскоци са кружним покретом руку у положај горе потпуно су промашили сврху складности и лепоте. Треба напоменути да трчећи корак после доласка у месту трајао је сувише дуго и замарао док нису вежбачице заузеле потребна места. Подмладак је имао већ на белој марами ново прописану, црвену траку што је много укусније. Само та трака има да буде 3 цм. широка и не ужа како се код неких вежбачица опазило. 6. За вежбе на справама у једно време наступају чланови, чланице, подмладак мушки и женски. Чланови вежбају на вратилу, на разбоју, на коњу на ширину, на коњу уздуж и дизању терета. Чланице I одељење (8) вежбају сликовите просте вежбе и различитости на греди. Мушки подмладак вежба на нижем вратилу, на разбоју, скок у даљину и различитости. Женски подмладак вежба са дугачком вијачом и лепо корачање. — Ова је тачка била лепа и пружила је пријатну, живу слику разноврсности и лепоте из соколског телесног вежбања. Избор вежби код свију био је сразмерно и успешно узет према способностима и категоријама вежбајућих. 7. Мушки и женски подмладак заједно у броју 60 на ступа да пријатно изненади опет новом оригиналном композицијом простих вежби брат Стеве Шулице. Вежбају без прекида и врло лепо уз музику која свира соколску корачницу. Корачање, окрети, симболика, промене разних слика у вежбе појединаца и по двоје и једноставно али укусно састављен избор основака и ток целе комбинације то је учинило ову вежбу најлепшом, најпријатнијом тачком целог јавног вежбања. 8. Предњаци-утакмичари вежбају на справама и то I. одељење на вратилу и II. на разбоју. Вежбају врло добро. Нарочито одељење на вратилу обећава леп успех на утакмицама на слету у Љубљани и тешку конкуренцију — Београду. 9. Чланице у броју

34 наступају за просте вежбе љубљанске и вежбају добро 4 састава који се изражавају сувишним кружним, неодређеним покретима, прелазима руку и окретима што је у маси врло тешко изводљиво да би се могла опазити лепа, складна целина. И ове су вежбе као и чланске вежбе окретности и брзине тако да се многи поједини покрети не могу ни чисто разредити и опенити да ли су добро изведени. Вежбе те су само за одабране вежбачице. 10. Као последња тачка долази заједничка, округла скупина чланова, чланица и подмлатка. У средини били су чланови у скупинама на разбоју и на два коља са стране. До њих мушки подмладак изводи лепе скупине на земљи. До подмлатка у кругу налазе се чланице а до њих у кругу а у клечању женски подмладак. Скупина је била лепа, само средина према површини коју је скупина заузима била је сразмерно ниска. Овом тачком у 18:45 час. завршено је јавно вежбање. Наступања (долазак размак и одлазак) била су кратка и скоро једнака. Ради пријатног утиска треба да начини наступања буду што разноврснији. Равнање, потиљак и ако су биле значке није био примеран а захођење у колонама као свуда и овде личило је на крушке. Поред примерног извођења самих заједничких вежби неопходно нужно је да и стројеве вежбе нарочито лепо држање тела, корачање и т. д. примерним извођењем допринесу свој део за постигнућем лепе, складне целине. Треба напоменути и то да распоред вежбања није требала да почиње вежба чланова него деце. Исто тако треба пазити да вежбачи (сви) што мање буду на догледу гледалаца пре вежбања и после вежбања. Према томе збориште вежбача има да буде тако изабрано да се скупљање и мешање вежбача са вежбалишта не види него тек онда кад се појаве постројеји у наступању за вежбање. После вежбања исто тако треба да се вежбачи више растуђени невиде. Ради лепог, пријатног и трајног утиска ово све је потребно и мора бити за свакога као закон соколске дисциплине и реда. Целокупан успех овог јавног вежбања био је ипак врло добар. Нарочито пријатно је изненадио велики број вежбача подмлатка и деце. Душом овог успеха био је без сваке сумње брат Никола Дроњак начелник друштва кога су чланови после свршенога вежбања носили на рукама по вежбалишту као знак пажње и признање његовог рада. Њему уз раме достојно ставља се и брат Стеван Шулце кога његов подмладак мушки и женски обожава што је давао на знање и бурним плескањем приликом вежбања брата Шулце на вратилу и при завршетку вежбања носећи га на рукама. Сестра начелница Др. Халка Пуља и остале чланице предњачког збора исто тако трудиле су се да своју дужност испуне што савесније. Овим јавним вежбањем које је било врло лепо посећено земунско друштво одржало је своје лепо место у жупи које је већ прошле године заузело. Желети је само да лепом примеру земунског друштва следе и остала друштва у жупи и да се на тај начин развија коначно племенита утакмица у којој свако друштво има да стави себи за задатак да буде прво међу првима и то не само на вежбалишту већ и у свом унутрашњем устројству организације и рада тако да збиља буде правом, народном и здравственом школом општег соколског васпитања. — Здраво! *Мирослав Војиновић.*

SOKOLSKA ŽUPA BJELOVAR.

Glavna skupština Sokolske župe u Bjelovaru. U nedjelju dne 23. aprila o. g. obdržavala se je glavna skupština naše Sokolske župe, kojoj su prisustvovali kao delegat Jugoslavenskog Sokolskog Saveza brat Dr. Lazar Car, kao izaslanik Sokolske župe zagrebačke brat Dr. Oton Gavrančić, nadalje u Savezu organizirana društva po svojim legitimnim izaslanicima i to: Bjelovar, Garešnica, Grubišnopolje, Hercegovac, Križevci, Koprivnica, Vel. Grdjevac i Virovitica. Pošto je prema tome bio prisutan dovoljan broj Savezu pripadajućih župskih društava, otvara brat Dragutin Kolarić podstarešina župe skupštinu, predstavlja prisutne izaslanike Saveza i bratske župe Zagreb, te redarstvenog povjerenika g. Marčetića, i podjeljuje riječ bratu Dr. Lazaru Caru.

Savezni podstarešina brat Dr. Car pozdravlja skupštinu, ističe u kratkim crtama događaje u Bjelovarskom Sokolskom društvu i korektni sokolski postupak onih članova Sokolskog društva, koji su ostali vjerni tradicijama Sokolstva i jedinstva, zahvaljuje im na ispravnom držanju i moli ih u ime Saveza, da u svom radu tako i dalje ustraju. Napominje promjenjeni položaj Sokolstva, koje je prije rata bilo samo trpljeno, a danas je slobodno u svojoj jedinstvenoj državi. Tko se smara Sokolom, taj mora i Savez priznavati — kao zadnju instanciju u svim sokolskim pitanjima, pa je prema tome posve jasno, da je samo Savez kompetentan odlučiti koga će smatrati legalnim predstavnikom pojedinog društva odnosno ustanoviti, dali je društvo korektno u duhu pravila i Sokolskog ustava postupalo. Moli braću, da stoga marljivo prionu uz posao i tako poprave pogriješke i propuste bivše župske uprave.

Brat Heruc izvješćuje o potpunom neradu bivše župske uprave, koja se je bavila politikom u Sokolstvu, pa našu župu posve rastrovala. Naročito ističe nemar bivšeg župskog načelnika, tako da je župa na sletu u Koprivnici doživila potpuni fijasko. Koliko se tehnički radilo u pojedinim društvima imademo zahvaliti saim marljivosti njihovih prednjaka, dok je vodstvo potpuno zatajilo. Nakon toga donose pojedina braća iscrpivi izvještaj o radu i o prilikama u pojedinim društvima, napose obzirom na najnovije trzavice i sporove uslijed uvlačenja političkih interesa u pojedina društva.

Napose želimo istaknuti izvještaj brata Margetinca iz Hercegovca, koji izjavljuje, da u njihovom društvu nema spora, jer ga kao u Sokolskom i nemože i nesmije biti. Iz Gjurgjevca posjetiše skupštinu braća Dr. Jozo Beganić i Dr. Ivo Jelavić čije izvještaje skupština sa osobitim zanimanjem prati, dok je naročito veselost pobudio opis, kako su „braća Sokoli“ pristaše separatističkog pokreta u Gjurgjevcu zaključila, da netrebaju inteligencije u njihovom Sokolu, a inače da im cijelu akciju imade voditi poslanik Radićeve seljačke stranke Tomo Jalžabetić. Nu kako on nije član Sokola odlučiše kratkim putem, da ga „imenuju“ članom uz poruku, da imade voditi akciju za osnutak separatističkog Sokola, a starješinom izabraše onoga „brata“ koji plati najviše — piti. Formalno se novi odbor još nije deklarirao, jer očekuju, da će Savez biti popustljiv i oni tako spa-

siti imovinu za Hrvatski Sokol. Skupština prima sve izvještaje na znanje, te upućuje sva društva da se u slučaju spora imadu smjesta obratiti na starješinstvo župe u svrhu zaštite interesa Jugoslavenskog Sokolstva, a u koliko bi i većina pojed inog društva postala renitentna te se stavila van pravila i ustava imade manjina ili pojedinci smjesta podnijeti izvještaj župi. U svakom slučaju imade se separatističkim grupama poreći pravo nastupanja pod Sokolskim imenom i oduzeti uprava društva. Pošto je brat starješina Dr. Car već uvodno izvijestio o isključenjima bivših župskih funkcionara, zaključuje skupština, da upravu naše Sokolske župe imade preuzeti novi odbor i ujedno pozvati bivše funkcionare da predaju svoje agende, tim više što ovi kane na novo osnovati za sebe posebnu Hrvatsku Sokolsku župu, te prema tome nemaju nikakova razloga ni prava, da i dalje zadrže arhiv naše župe sa pripadajućom imovinom.

Nakon toga izabrano je starješinstvo župe, koje će smjesta započeti radom, jer je to prijeka nužda već obzirom na predstojeći slet u Ljubljani. Na predlog brata Weidla izabrano je aklamacijom slijedeće starješinstvo: Starješina brat Dragutin Kolarić, Križevci, prvi zamj. starješine Dr. Milan Omčikus, Bjelovar, drugi zamj. starješine Dr. Franjo Žmegač, Virovitica, načelnik Vladimir Heruc, Križevci, zamjenici Josip Ives, Virovitica i Branko Mudrinić, Bjelovar, tajnik Rudolf Weidl, Bjelovar, zamj. tajnika Gjuro Habdija, zapisničar sestra Angjelija Osmec, blagajnik Joco Dragojević, ostali članovi odbora braća: potpukovnik Dragan Korais, Dr. Vlado Rižnar, Dr. Branko Sunajković, Stjepan Šram, Dr. Lazo Kovačević i Lazar Čelap, a revizorima Dr. Luka Šoški, Dr. Pero Belobrk i Tomo Bogojević svi iz Bjelovara. Sjedište župe ostaje i nadalje u Bjelovaru dok je tehnički odbor župe biran slijedeći: Vladimir Heruc, Josip Ives, Branko Mudrinić, Janko Janković i Vladimir Janković.

Nakon što su stvoreni još neki važni zaključci i izabrani delegati za Saveznu skupštinu (Dr. M. Omčikus i Vlado Heruc) diže starješina brat Kolarić uz pozdravni govor i zahvalu skupštinu u 12.30

Zrinsko-Frankopanska proslava u Bjelovaru. Prema utvrdjenom programu odbora „za proslavu“ proslavljen je 30. april, dan smrti Zrinjskog i Frankopana, dan kada svaki pravi Jugoslaven ponosan svojom historijom, upućuje misli u'davnu prošlost, analizirajući svaki čin svojih velikih predaka, kojima je bio jedini cilj vidjeti svoj narod slobodan i u slobodnoj otadžbini. Videći ostvarene ideale svojih velikih predaka sjećaju se riječi velikog pjesnika Preradovića „Rod bo samo ko si mrtve štuje, i na prošlosti budućnost si snuje“, svjesni velikih djela palih mučenika za slobodu naroda svoga, pohrlili su članovi i članice Sokolskog društva u velikom broju da proslave pomen narodnih velikana, zapremivši dostojno mjesto u povorci, koja je sicala od Sokolane br. 1. do rimokatoličke crkve. Muževni istup Sokolova svjesnih djela svojih velikih mučenika, učinio je veliki dojam na posmatrače i učesnike povorke.

Na svršetku svečanih zadušnica na kojoj su uz ostale korporacije prisustvovali starješinstvo Bjelovarske Sokolske župe, odbor Sokolskog društva i sveukupno članstvo, krenula je povorka na vježbalište Sokolane br. 1, gde

su otpevali djaci srednje škole i pjevačko društvo „Dvojnice“ prigodne pjesme. Nakon prve pjesme uzeo je riječ u ime separatista „nazovi-Sokolova“ Dr. Stjepan Bačić. Njegov je prazni, lošoj zdravici sličan govor imao jednu dobru stranu — bio je kratak. Za njim govori kao reprezentant Sokolskog društva prof. Mudrinčić slijedeći govor :

Prevrćući listove historije naših Jugoslavenskih naroda, naići ćemo na mnoge i mnoge krvlju i suzama pisanе stranice, koje nam govore o vjekovnim patnjama naroda naših. Malo je svijetlih stranica u toj historiji našoj, u kojima se ne ogleda očaj i čemer naš i tudjinska zloba i pakost. Ali je zato daleko više pojava tragičkih, iz kojih izbiva patnički vapaj ojadjene duše naše, vapaj pun ponosa i prkosne snage, koji nam ne daju da prignemo koljena i ljubimo skute silnika. To su one stranice historije naše, zbog kojih može i naš pjesnik Preradović da kaže: „Sva je naša povjesnica velik samo zbor pjesama“. Izbija iz njih za dugovijeka našeg robovanja neprekidna težnja za samostalnošću, slobodom i ujedinjenjem. Ta težnja što se poput crvene niti provlači cijelom našom istorijom, izdigla je na površinu mnoge ljude koji su predstavnici tih narodnih težnja i koji žele da ih ostvare. Teška je bila borba naša, nesmiljena sudbina, koja nas je od dolaska u ovu postojbinu pritiskala surovom rukom o tle i koja nam nije dala da podignemo ponosito čelo i da kliknemo: Ljudi smo! Svoji slobodni i ujedinjeni! U toj je borbi protекло more krvi, prolile se rijeke suza i mnoge su glave popadale koja na stratištu, koja na junačkom razbojištu. I evo danas slavimo spomen i opet na dva heroja naša, dvaju junačka sina hrvatskog dijela jugoslavenskog naroda, mučenika bana Petra Zrinjskog i šurjaka mu bana Krstu Frankopana, koji današnjeg dana 30. travnja 1671., položiše glave u toj borbi pod krvničkim mačem. Srce nam se steže kad pomislimo na Bečko Novo Mjesto, ali duša za osvetom vapi, kad se sjetimo jadnoga roblja: djece Petrove i žene mu Katarine. Ne bješe dosta dušmaninu kletom, što im skide glavu s ramena, mržnja je njegova na drznike, koji se usudiše silniku reći, da su i oni ljudi, bila tolika, te im je htio da prebije sljeme i iskopa ognjište, što više da im i samo ime zatре. Pogibiju njihovu oplakuju danas ne samo srca svih Hrvata nego i Srba. Ne uništi krvnik samo dvije Hrvatske porodice, koje dadoše predcima dvanaest banova, na stratištu padnu glave i posljednim odvjetcima Srbskih kraljeva i vladalaca. Petar je Zrinjski potomak Mladina trećeg šurjaka Srpskome caru Stjepanu Dušanu Silnom, a Fran Krsto Frankopan Mare kćeri Despota Srpskog Jovana Brankovića. Zajednička tuga veže danas jednokrvnu braću Srbe i Hrvate no nije samo tuga, koja ih veže, već i spoznaja, da se braća jedan drugom ni u najtežim časovima ne iznevjeriše.

Vjera je to i bratska pomoć, svjetli momenti istorije naše, od prvih dana pa sve do danas. Ljudevitu Posavskom, kad ga nadjačaše Franci, pružaju zaštitu Srbi, Tomislav I. kralj Hrvatski, uništava Bugare, koji htjedoše da Srbe i kneza Zahariju skuče pod svoj jaram. Uz Matiju Gubca seljačkog kralja bori se vjerni mu drug Srbin Ilija Gregurić, na polju Kosovu brat brata izdati ne htjede i Hrvat se bori uz Srbina. 1848. godine Srbijanci pod Knićaninom i Srbi Vojvodjani bore se rame uz rame s Hrvatskim banom

Jelačićem proti Madjara, pa evo i ovdje nam istorija pokazuje u bratskom kolu zagrljene Srbe i Hrvate, jer Zrinjskom i Frankopanu pomaže dizati ustanak Marčanski vladika Mijakić. Izjalovi se pokušaj Petra Zrinjskog da se popne na prijestolje kraljeva Hrvatskih, a kao potomak Nemanića i na prijesto Srpski. Razbi se i opet jedan naš san o slobodi i jedinstvu a vjekovi gledaju oba brata u robstvu silnika koji im ga razbije. Ali prevari se silnik! Iz krvi se radja sloboda! Zemlja natopljena krvlju Petra Zrinjskog i Franje Kiste Frankopana opajala je potomke njine mirisom svojim i Jugoslavenski narod sjeća se mučenika svojih što volješe izgubiti glavu i primiti ime veleizdajnika, nego sagnuti koljena pred tlačiteljem roda svoga, i kojima kosti vjekovima zaboravljene u zabačenom kutu groblja, počivaju danas u slobodnoj i ujedinjenoj otadžbini i tako prostranoj, kakom je i oni sami još onda nijesu zamišljali, a Jugoslavenski Sokolovi i omladina naša, nova, mlada, svjetla i snažna Jugoslavija, koja dolazi, čuvat će vjerno stražu da im dušmanin pepela ne smeta i sačuvat će im u srcu vječni spomen, jer „Navjek on živi ki zgine pošteno“.

Nakon ovog lijepog govora, otpjevana bi narodna himna i tako se završuje ta nacionalna proslava.

Sokolsko društvo u Bjelovaru priredilo je 14. svibnja svoju javnu vježbu i akademiju, koja je pokazala što se ustrajnim radom, voljom i jakom organizacijom može postići. Ova je javna vježba jasno manifestirala na čijoj je strani jakost i budućnost, jer je ista nad svako očekivanje uspjela, pa se za nju, kao i za sve priredbe toga dana u Bjelovaru može punim pravom reći, da je to bilo pravo sokolsko slavlje, a i snažna manifestacija naše narodne misli. Toga dana sjatila se u Bjelovaru velika četa Sokolova iz Virovitice, Križevca te ostalih okolišnih mjesta, a naposeb je bio doličan dolazak zagrebačkog Sokolstva (Soko I. i Soko II.), koji su na kolodvoru bili dočekani vanredno srdačno. Ovdje je zagrebačku braću srdačno pozdravio podstarosta bjelovarskog Sokola dr. Omčikus, dok mu se u ime starješinstva zagrebačke župe zahvalio Ante Brozović. Povorka kroz grad pobudila je udivljenje gradjanstva, a jednako i javna vježba koja se po podne obdržavala na velikom prostranom vježbalištu. Sve vježbe izvedene su najpreciznije s najvećom voljom i disciplinom. Na večer je u vrtu sokolane uz rasvjetu bengalske vatre izvedena akademija, koja nam je pokazala veliki uspjeh i na kojoj suizvedene po izbor točke ritmičke sadržine. Od svijlu točaka najvećim uspjehom izvedena je velika prosta ritmička vježba pad Tirana. Koli na vježbi toli i na akademiji istupili su i članovi zagrebačkih društava. (S. V.)

SOKOLSKA ŽUPA RIJEKA

Skupština sokolskog društva u Gospiću. Konačno je došlo do dugo očekivane skupštine i ovoga sokolskog društva. Starješina društva dr. Mile Miškulin odmah u svome pozdravnom govoru odao je notu cijele skupštine, izjaviv, da je dosadanjem neradu ovoga društva krivnja, što ono nije hrvatsko, već jugoslavensko. On drži da odgovara današ-

njim prilikama (!) da društvo promjeni svoje ime u hrvatsko. Razvila se o tome rasprava, pa je većina, premda upozorena da ne može istupiti iz Saveza, zaključila svoj istup. No ostali, koji su bili tome protivni, nisu se dali smesti, već su ostali na okupu i nastavili skupštinu te izabrali odbor po novim pravilima. I tako se konačno sokolsko društvo u Gospiću otrešlo paradnih sokola, a ruke su mu slobodne da nastavi radom u duhu Jugoslavenkog Sokolstva. (S. V.)

SOKOLSKA ŽUPA OSIJEK

Sokolsko društvo u Dardi. Nema ni puna dva mjeseca kako je u Dardi osnovan Soko, a već danas se osnivači toga društva mogu ponositi prvim Sokolom u Baranji. Tu nedavna priredio je ovaj Soko dvije javne vježbe, i to jednu u Dardi, a drugu u obližnjoj Kačfali. U parku pred dvorcem nekadašnjeg nadvojvode Friedricha u Dardi održana je javna vježba pred narodom sa oko 1.000 gledalaca. Starješina Sokola brat Radivojević pozdravio je prisutne govorom o ideji Sokolstva i narodnog jedinstva, pa je njegov govor uzbudio nacionalne duše naših ljudi. Obe vježbe ispale su preko očekivanja. Odrasli vježbači — sve seljački momci i podmladak muški i ženski — svi su se trudili, da vježbe izvedu skladno. Ove vježbe doprinijele su tome, da će Soko za kratko vrijeme raširiti svoja krila po mnogim mjestima Baranje. Poslije vježba razvilo se između seljaka i inteligencije narodno veselje, koje je prošlo u lijepom i vedrom raspoloženju. Na Gjurgjev dan priredilo je društvo uranak u Dardi, a na večer istoga dana zabavu, koja je lijepo uspjela. Sad nedavno opet je priredilo javnu vježbu u Pelomonoštru, koja je imala veliki uspjeh. (S. V.)

Sokolsko društvo u Vukovaru. I u vukovarskom Sokolu bile su se pojavile kao i u ostalim politikom zaraženim društvima neke male trazavice. Zaključivalo se to najbolje iz sazivanja i odlaganja izvanredne skupštine na kojoj su se imala prihvatiti nova društvena pravila. No bez obzira na političko uvjerenje članova ipak je konačno pobjedila ona prava sokolska misao koja ne poznaje politike u sokolskim redovima. Skupština je prihvatila nova pravila Saveza i izabrana je nova uprava sa starješinom Josipom Jedvajem. Skupštini je sudjelovalo 122 članova. (S. V.)

SOKOLSKA ŽUPA ZAGREBAČKA

Zrinjsko-Frankopanski dan u Zagrebu. Ove je godine Zrinjsko-Frankopanski dan u Zagrebu bio zaslugom Jugoslavenkog Sokolstva proslavljen na osobito svečan način. Inicijativom društava Sokola I. i Sokola II. odlučeno je, da se ovogodišnjoj sokolskoj proslavi dade opšti narodni karakter. I doista tako je proslava protekla. Ovoj je proslavi sudjelovalo petnaest tisuća građana, a sam program proslave tako je bio udešen, kako je do u tančine izveden. U predvečerje održana je u kazalištu velika sokolska akademija, koju je nakon odsviranih himna

otvorio starješina zagrebačke župe dr. Gavrančić, koji je održao krasno spomen slovo u počast narodnih mučenika. A onda su redom sljedile vježbe za ljubljanski slet izvedene od članova i članica. Publika je kod svake tačke ostala zapanjena i burno odobravala. Sve su vježbe bile izvedene u divnom skladu i savršenosti. Sljedećeg dana krenulo je Sokolstvo uz vojsku u prvostolnu crkvu, predvodjeno fanfaram! Sokola I. Tu je na grob mučenika položen vijenac, a onda poslije mise krenula je ogromna povorka pred kazalište, gdje je starješina Sokola I. dr. Lazar Car izrekao plamni govor u kojem je veličao spomen na narodne velikane. Onda je progovorio brat pukovnik Pera Lazarević. Njegov snažan govor izazvao je neopisiv dojam. Poslije je uslijedio defile vojske i Sokolstva, pa polazak u vojarnu Aleksandra na čestitanje puku „Zrinjski“. Tu je pukovnik 35 puka ispred cijele vojske pozdravio Jugoslavensko Sokolstvo, a onda je sljedila mala zakuska uz domoljubne zdravice i pjevanje sokolskog pjevačkog zbora. Ova proslava ostat će svakom zagrebačkom sokolu u neizbrisivoj uspomeni, jer nam je pokazala što i kako se imadu slaviti opće narodne proslave. Jugoslavensko Sokolstvo u tome prednjači. (S. V.)

Sokolsko društvo Glina. Jedno od uzornih društava ove župe je Sokolsko društvo u Glini koje vodi prokušani sokolski radnik, podstarosta naše župe dr. Metikoš. Pozitivne plodove svoga rada pokazalo je ovo društvo na svojoj javnoj vježbi 21. maja. Vježba se obdržavala na ljetnjem društvenom vježbalištu u Poglediću, a uz sudjelovanje od 415 osoba. Sve su vježbe bile vanredno dobro izvedene. Opažao se uzoran zapt, znak da je društvo u dobrim i prokušanim rukama. Najvažnije je bilo izvajanje djece, pomladka i naraštaja. Skoro oko 400 djece muške i ženske, pola seljačke, pola gradske, skupno i skladno izveli su svoje vježbe. U jednoj tački nastupilo je 50 djece muškog uzgajališta u Glini. Slikovitim nastupom odlično su izveli vježbe. Ovo je bio jedan velik uspjeh, jer se pokazalo kako i ovaj teški materijal, koji se šalje u popravilište, može da bude dobro uzgojen u sokolskom radu. Ova javna vježba Sokola u Glini imade baš uslijed nastupa raznolikih kategorija svoje duboko značenje a uvjereni smo da će glinski Soko ove svoje uspjehe uzdržati i proširiti.

(S. V.)

Martin Jurečić. 19-godišnji Orao Jamnik zaklao je 19-godišnjeg Sokola Martina Jurečića iz Cerkljah. Pokojni Jurečić bio je pošten i obljubljen mladić. Kako je bio svijestan Soko, to je cerkljanski župnik Žust zabranio zvonjavu za pokojnikom i otkazao svaki crkveni pogreb, jer da pokojnik kao Soko nije bio na uskrsoj ispovjedi. Na intervenciju svoga dekana dozvolio je da se pogreb smije vršiti jedino rano u jutro i to samo onda, ako Sokoli u odorama ne dodju na pogreb. No unatoč tome pogreb pokojnika bio je toli veličanstven, da takovoga Cerklje ne pamti. Pogrebu sudjelovahu sokolska društva iz Brežica, Krškoga i Rajhenburga. Prva je stupala fanfara krškoga Sokola a za njom u odorama sokolska društva i ogromno mnoštvo naroda. Na grobu je obavio molitve mjesto svećenika starosta rajhenburškoga Sokola brat Jamšek, dok je nadgrobno slovo držao

podstarosta zagrebačke sokolske župe brat dr. Zdolšek. Na koncu je pjevački zbor iz Brežica otpjevao tužaljku. Našem bratu, bila vječna spomen medju nama!

SOKOLSKA ŽUPA SPLIT

Otvorenje sokolane u Kninu.

Al doleće soko ptica siva,
U kljunu mu vode donosio,
Pa je Marka vode napojio;
Nad Markom je krila raširio,
Pa je Marku hladak načinio.

Pored svih nepogoda koje su vjekovima tištile naš narod i pored svih barbarskih zlodjela tudjih gospodara i domaćih odmetnika, da nas tjelesno umlate, ekonomski upropaste, a duševno utuku, — u svim vremenima crne prošlosti naše ostala je nepovrijedjena jedna osobina našega naroda: pouzdanje u sama sebe. Stoga nijesu utaman cvilile gusle javorove i budile narod na odmazdu! Herojska djela i pojedinaca i cijelog jednog plemena našega naroda dokaz su pouzdanja u sama sebe. God 1908. kad se osnovao Soko u Kninu — osnivače je vodila ta misao. Soko je toj zavjetnoj misli pouzdanja u sama sebe i odmazde neprijatelju vjeran ostao za sve vrijeme dok mu je tudjinska sila i vlast dala opstojati: početka svjetskog rata.

Vjeran je pogotovo danas kad je uskrsao, jer zna da cijeni slobodu u krvi okupane slobodne države svoje i da pravilno shvaća jednostavne riječi: Sve se može, kad se hoće.

Može se i mora se uzgajati mladost u tjelesnoj krjepkoći, u duševnoj plemenitosti; može se pomalo jačanjem i odgajanjem od ovog malog našeg naroda stvoriti silan i kulturni narod.

Svi smo pa i Sokolska društva na to veliko djelo pozvani.

Da bi tome zadatku moglo da posveti sve svoje sile — Sokolsko društvo u Kninu moralo je da samo sebi vlastitim žrtvama sagradi svoj dom (sokolanu), da može nastaviti prekinutim radom. Sokolana je već gotova. Svečano otvorenje je obavljeno 21. maja o. g.

Sokolsko društvo u Trogiru priredilo je dne 21. tek. godine svoj javni čas da proslavi 60-godišnjicu osnutka našega Sokolstva. Pri nastupu vježbali su: članovi i članice, muški i ženski naraštaj i pomladak i to vježbe, koje su odredjene za Sokolski slet u Ljubljani. Vježbalo se takodjer i na spravama. Na ovoj proslavi je sudjelovala i trogirski Narodna Glazba kojoj se ovo društvo na velikoj požrtvornosti najljepše zahvaljuje. Zdravo!

SOKOLSKA ŽUPA NOVI SAD.

Sokolsko društvo u N. Sadu priredilo je u utorak 2. maja u Nar. Pozorištu Akademiju sa ovim rasporedom: 1) Uvertira, izvodio orkestar ovdašnjeg VII. pešadiskog puka. 2) Deca ženska: vežbe ukrašenim obručevima. 3) Deca muška: skupine. 4) Podmladak ženski: ritmičke proste vežbe. 5) Podmladak muški: vežbe štapom. 6) Članovi: vežbanje na razboju. 7) Članice: vežbe buzdovanima. 8) Članovi: proste vežbe za I. Jugosloveuski

Svesokolski Slet. 9) Članice: slikovite ritmičke vežbe venčićima. Sve se vežbe izvodile uz pratnju vojne muzike.

СОКОЛСКА ЖУПА КРАНЈ.

Iz sokolskega društva v Kranju. Stavbna zadruga „Narodni dom v Kranju“, ki si je nadela nalogo, da postavi sokolskemu društvu in Narodni čitalnici v Kranju prepotrebne prostore, prične v najkrajšem času z zgradbo stavbe v drevoredu „Zvazdi“. Stavba, ki bo kras mesta Kranja je proračunjena na več milijonov kron. Sokol kakor tudi župa Kranj dobi v tej stavbi lepe prostore in sicer telovadnico z galerijo 12 x 23 m, 2 garderobi à 35 m², 1 shrambo za orodje 20—24 m², konalnice, posvetovalnico, sobo za arhiv in primerno malo letno telovadišče na prostem.

Župna glavna skupščina Gorenjske Sokolske župe v Kranju za leto 1922. se je vršila 2. februarja 1922 v telovadnici Sokola v Kranju.

Župni I. podstarosta brat Franc Dolenc otvori mesto odstopivšega staroste brata Dr. Mirka Trillerja zbor, pozdravi navzoče, ugotovi, da je od 12 v župi včlanjenih sokolskih jedinic zastopanih na skupščini 11, to je vse razun sokolskega društva v Žireh. V kratkem nagovoru se spominja smrti župnega pregledovalca računov brat Brovča iz Radovljice, kakor tudi smrti saveznega staroste brata Dr. Ivana Oražna.

Za župno tajništvo poroča brat Josip Cvar. Iz njegovega poročila posnemamo, da šteje župa 10 društev, v katerih je včlanjenih 1182 članov in 794 članic. Med letom sta se ustanovili društvi v Boh. Bistrici in Javorniku — Koroška Bela.

Brat Ivan Mešek je podal blagajniško poročilo. Prejemkov je imela župa K 54.159.18, izdatkov pa K 26.046.94 torej prebūka K 28.112.24. Župni zlet v Kranju je dal čistega K 41.129.13. V imenu preglednikov računov poroča brat Ravnik, da je našel vse župne račune v najlepšem redu.

Župni načelnik brat Fran Ažman poroča, da se je telovadna delavnost v minulem letu, v katerem smo praznovali župno 10 letnico vršila v znamenju priprav za župni zlet in župno tekmo v Kranju ter za pokrajinski zlet v Osijeku. Delavnost za župni zlet v Kranju vršila se je pri nekaterih društvih prav marljivo, pri nekaterih pa prav malomarno. Župni zlet, ki je bil združen s 25. letnico sokolskega društva v Kranju, je izpadel v telovadnem oziru prav dobro. Pokazal pa je zopet, kakor župni zlet leta 1920, pomanjkanje discipline pri posameznikih.

Pri župnem zletu v Kranju nastopilo je pri prostih vajah 216 članov, 196 članic, 380 moške dece, 360 ženske dece in 90 moškega naraščaja. V kroju je nastopilo 600 članov in 420 članic. Na raznem orodju je nastopilo 9 vrst. S prevod Sokolstva, kakoršnega do tedaj še ni videl Kranj se je vršil v redu, kar je ugodno vplivalo na mnogobrojno zbrano občinstvo. Župna tekma z ozirom na dosežene točke ni slabo izpadla.

Saveznega pokrajinskega zleta v Osijeku se je udeležila župa s 86 člani in 56 članicami v kroju. Pri prostih vajah je nastopilo 46 članov in 28 članic.

Dne 7. novembra 1920 otvoril se je II. prednjaški tečaj, kateri se je zaključil 28. marca pr. l. s polaganjem izpitov pred saveznim prednjakom bratom Miroslavom Ambrožičem in člani župnega prednjaškega zbora.

V nadaljnjem poročilu omenja, da društva ne skrbijo za zadostno zvišanje telovadcev, telovadk in naraščaja in se hočejo pri svojih društvenih nastopih izkazati z izposojenimi telovadci. Konečno še povdarja, da je župni zlet obvezen za vse telovadce, telovadke, člane in članice, ki nosijo kroj. Dalje opozarja društva, da revnim telovadce pravočasno preskrbijo telovadne obleke in za vsesokolski zlet v Ljubljani zvezbajo kolikor mogoče veliko telovadcev in telovadk.

Predsednik župnega izobraževalnega odseka poroča, da je sokolsko društvo na Jesenicah priredilo 18 predavanj in ustanovilo svojo knjižnico. Sokolsko društvo v Radovljici je priredilo 27 gledaliških predstav in pa 1 akademijo s predavanjem. Omeni tudi, da je napravil sokolski naraščaj zgornjega okrožja meseca maja skupni zlet v Vrbo, kjer je bil skupni telovadni nastop in pa kratko predavanje o Prešernu.

Po poročilih funkcionarjev, ki se soglasno sprejmejo, se sklene letos prirediti župni zlet dne 29. in 30. junija v Tržiču. Župni prispevek se soglasno določi na 1 dinar letno za vsakega v župnih društvih včlanjenega brata ali sestro.

Pri nato sledečih volitvah se izvolijo v predsedstvo: Starosta brat dr. Fran Šemrov, Kranj, I. podstarosta brat Franc Dolenc, Šk. Loka, II. podstarosta R. Oswald, Jesenice, III. podstarosta Jakob Špicar, Radovljica, načelnik brat Fran Ažman, Kranj, načelnica s. Hani Sajovičeva, Kranj (na predlog prednjaškega zbora) predsednik žup. izobr. odseka brat dr. Fran Dobravec, Radovljica, tajnik brat Josip Cvar, Kranj, blagajnik brat Ivan Mešek, Kranj, zapisnikar brat Josip Česenj, Kranj; namestniki bratje: Janko Sajovic, Konrad Geiger, Ludvik Podgornik, vsi v Kranju Pregledovalci računov: Janko Ravnik, Jesenice, Fran Dolenc ml. Šk. Loka, Ivan Mali, Tržič. Na predlog župnega prednjaškega zbora izvolita se tehnična nadzornika in sicer brat Janko Sajovic Kranj za upravno delo in en brat prednjak, ki se določi kasneje pa za tehnično delo. Za zastopnike za glavno skupščino se izvolijo: starosta brat dr. Fran Šemrov, tajnik brat Josip Cvar, načelnik brat Fran Ažman, brat dr. Dolenc ml. brat Fran Sušnik, brat L. Horvat.

Konečno se brat starosta zahvali za izvolitev in omenja da bo delal nato, da župo dvigne ter povdarja, da bo delal idejno za župo, kar je v njegovi moči, za prospeh Sokolske misli.

Sokolsko društvo v Škofji Loki je po dolgih 16 letih svojega obstoja letos prvič zborovalo v svojem lastnem domu. L. 1921. 25. januarja se je sestel stavbinski odsek društva k seji, ki je postala mejnik v našem društvenem življenju. Sklenilo se je v tej seji, da se začne

s pomladjo zidati nov dom. Seveda poskrbeti jo bilo treba najprej za kritje stroškov. Proračun je bil za naše razmere preogromen nekaj nad 1 milijon kron. Vendar s pomočjo vseh bratov nam je uspelo, da smo začeli. Nekateri bratje so darovali, oziroma preskrbeli brezplačen les, razni pododseki pa so preskrbeli cenejši cement, opeko. i t. d.

Tako se je pričelo 10. marca z delom. Do začetka zime je bil naš „Dom“ že popolnoma dodelan, sedaj čaka le še popolne telovadne opreme. Domačini — umetniki so nam okrasili pročelje odra in napravili 3 velike dekorativne slike.

V teku letošnjega leta so dela na odru toliko napredovala, da smo lahko uprizorili na velikonočni ponedeljek prvo igro. Naš oder se je otvoril s Cankarjevo farso: „Pohujšanje v dolini šentflorjanski“ in tako pokazal, da se tudi na tem polju zaveda naš Sokol svojega kulturnega poslanstva.

Sedaj se dela v „Domu“ nadaljujejo, 9. julija t. l. pa bode slavnostna otvoritev, ki naj postane začetek velikega razmaha našega društva.

Sokolsko društvo Hrastnik. Odbor Hrastniškega Sokolskega društva se je sestavil takole: Hofbauer Lojze, stardsta; Čander Davorin, podstarosta; Jerše Milko, tajnik; Groznik Josip, blagajnik; Fajdiga Avgust, načelnik; Burger Silvin, načelnik kult. odseka; Sorčan Anica, knjižničarka in arhivarka; Kač Jakob, gospodar; Dolanc Stanko in Kavzar Stanko, namestnika; Roš Miloš in Čander Julka, preglednici računov; odposlanec v župni odbor: Hofbauer Lojze.

M.

БЕЛЕШКЕ

Za spomenik brata Dimovića in Tovarišev. V Murski Soboti leže grobovi petih junakov Sokolov. Osvoboditeljem Prekmurja želi postaviti tel. društvo Sokol v Murski Soboti spomenik. Rasposlalo je na vsa sokolska društva pozivnice s prošnjo za podporo, te je do 1. maja 1922. zbrano 4.094 Din.

Stroški spomenika po proračunu strokovnjakov presegajo petkrat do sedaj zbrano svoto. „Odsek za postavitev spomenika“ se obrača na vse, ki se iz katerikoli vzroka še niso odzvali vabilu, da prispevajo po svojih močeh. Spomenik bo prvi jugoslovanski spomenik v Prekmurju. Načrt in delo spomenika je prevzel akademski kipar Lojze Dolinar v Ljubljani. Preostanek daril se pošlje vdovi-materi dr. Dimovića, ki živi v skrajno bednih razmerah v Dubrovniku, Fratarska ulica. Kdor želi kakih pojasnil o „Medjimurski Sokolski legiji“, se naj obrne na „Klub jugoslovanskih dobrovoljcev za Prekmurje“ Murska Sobota. Zdravo!

† **Брат Бранко Видаковић**, тајник Соколског друштва у Зворнику, преминуо је 7. маја 1922. Био је још младић, али напредног

духа, одњегован идејама иза Ослобођења. Као самоук, вриједним читањем и проучавањем, упознао је нашу књижевност, па је почео и сам јављати се са својим првим, самосталним радовима. Грађанство, нарочито омладина га је много цијенила. Као Соко био је брат Бранко један од највреднијих и најодушевљенијих, због чега је и изабран за тајника друштва. Његови другови, Соколи, дању-ноћу бдили су над постељом брата Бранка, али њега из тешке болести (запалења мозга) никаква њега ни љубав није могла од смрти спасти. Испраћен је и ожаљен од силног грађанства и цијелог мјесног Сокола. Двојица браће Сокола су говором опростила се од мртвог брата Бранка, којег истински много жали цијели Соко, јер у њему губи свог одушевљеног члана и вриједног тајника. Лака му била црна земља и вјечан му спомен међу нама!

Naša Jugoslovenska Sokolska štampa.

Knjige:

1. Brat dr. Božo Vinković, Karlovac: Bit misli Sokolske. Izdala Jugoslovenska Matica 1922. 16° str. 125. Cjena Din. 10. Naručuje se kod Jugoslov. Sok. Saveza, Ljubljana.

2. Brat Dragutin Šulce: Sokolski sustav tjelovježbe dra. Miroslava Tyrša. 16° str. 168. Cjena Din. 12. Naručbe prima Dragutin Šulce, Zagreb, A. ulica 4.

3. Brat Janko Ljuština, načelnik Sokolske Župe Zagrebačke: Šta da radimo! Džepni format. Cjena Din. 1.

4. Brat Dragoljub M. Mihajlović, pukovnik: Zavet Sokolovojniku. 16° str. 68 — 1922.

5. Brat Dušan Bogunović, Zagreb: Sokolska prosveta u društvu i narodu, Latinicom i ćirilicom. 16° str. 64 — 1921. Naručuje se kod Jugosl. Sok. Saveza. Ljubljana.

Brat dr. Vlad. Belajčić Sokolski rad Bačke Sokolske Župe u godini 1921.

Časopisi:

1. Sokolski Vjesnik Župe Zagrebačke. Uredjuje brat A. Brozović, Zagreb, Nova Ves 23. Godišnja pretplata Din. 15. Izlazi mjesečno.

2. Sokolski Vestnik Župe Ljubljana I. Uredjuje odbor. Izlazi mjesečno.

3. Sokolski Vestnik Župe Maribor. Uredjuje brat dr. Lj. Pifko. Izlazi mjesečno.

Objavljujemo zasada ovako, time da ćemo se po vremenu na pojedine stvari opširnije osvrnuti.

IZ UPRAVE

Naručbe. Kod uprave „Sokolskog Glasnika“ mogu se dobiti:

Knjižice sa vježbama brata Hofmana i Vidmara. Cijena sa poštarinom preporučeno K 16.—, pouzećem K 20.—.

Slike za vježbe brata Hofmana sa poštarinom, preporučeno K 14.— pouzećem K 18.—.

Dopisne karte „Tri junaka — tri Sokola“, ćirilicom i latinicom. Cijena K 1.— po komadu zajedno sa poštarinom.

„Sokolske Glasnike“ godišta 1919. i 1920., ali bez broja 3-ćeg i 6-tog 1920. Cijena K 36.— po kompletnom godištu.

Šulce: Sokolstvo sv. 1. i 5. a K 20.—.

Vaniček-Šulce: Šakanje (Box) K 10.—.

Liedbek-Bučar: Švndska gimnastika K 24.—.

Dr. Weigner: Telesno obrazovanje K 10.—.

Dr. Tichy: Higijena tjelovježbe K 10.—.

Dr. Bučar: Klizanje K 10.—.

„ „ Floretovanje K 10.—.

„ „ Obuka u plivanju K 5.—.

„ „ Mačevanje K 8.—.

„ „ Sokolsko slavlje u Beogradu K 5.—.

„ „ Olimpijske igre K 8.—.

Tomašić: Gimnastičke igre K 20.—.

Pichler: Ritmičke igre K 20.—.

Posebno poštarina za težinu i preporuku te pristojba za pouzeće.

RESTAURACIJA NARODNI DOM

(brat Bogomir Šlachta)

LJUBLJANA

preporuča se braći Sokolima.

MAJKE!

Tražite
samo

DJEČJE BRAŠNO

Salubra

najbolja hrana za dojenčad!

Vanredno jačajuće sredstvo
za rekonvalescente i slabe
ljude svake dobi.

DOBIVA SE SVAGDJE.

Kemička tvornica živežnih preparata

„SALUBRA“ D. D.

ZAGREB - NOVA GRADIŠKA

Narudžbe prima glavno zastupstvo za
Jugoslaviju:

HRV. DION. PROMETNO DRUŠTVO VIROVITICA.

Gimnastičke i športske sprave
Sprave za igre

BAŠIN I DRUG

LJUBLJANA, Pred Škofijo 19.

Prva jugoslavenska tvornica, koja se bavi
izključivo izradjivanjem

Sokolskih i športskih sprava.

Dobavlja sve vrsti

vežbačih sprava,

preuzima potpunu opremu

vežbaonica i Sokolana.

Izvršuje sve u tu struku spadajuće

popravke.

Na želju šalje nacрте i proračune,
podaje stručnjačke savete glede gradnje
i uredbe vežbaona i letnih vežbališta.

Cenike na zahtev šalje besplatno!

„РОСИЈА-ФОНСИЕР“

Друштво за Осигурање и Реосигурање у Београду.

Основни капитал Дин. 5,000.000.—

Друштво је предузело сва до сада у Краљевини С. Х. С. закључена осигурања од друштва „Росија“ у Петрограду и друштва „Фонсиер“ у Будимпешти заједно са одговарајућим резервним фондовима.

Друштво врши под најповољнијим условима:

1. Осигурања живота свију врста по најмодернијим тарифама;
2. Осигурања противу пожара, зграда, кућног намештаја, робе, индустријских и фабричких предузећа
3. Осигурања од несрећних случајева појединих колективно осигурање фабричких радника;
4. Осигурања од провалне крађе каса, трезора, трговачких радња и приватних станова;
5. Осигурања транспорта на суву и на води;
6. Осигурања стакала од лома;
7. Осигурања од града;
8. Осигурања судске одговорности према трећим лицима и
9. Осигурања аманета и писама са вредношћу (валора).

Сва обавештења даје Дирекција у Београду, Краљ Миланова 24-а. У унутрашњости Друштвене Филијале, Заступништва и агенти.